

Κίνηση Πολίτες της Ηλείας
Ημερίδα, 10 Νοεμβρίου 2014

Εισήγηση : Ελένη Πορτάλιου

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΣΤΗ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ NATURA 2000
ΑΠΟ ΚΑΤΑΚΟΛΟ ΕΩΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ.
ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ / ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Περιοχή Μελέτης Νότιου Κυπαρισιακού Κάλτου

Περιοχή Μελέτης Εγκαταρμένης ΕΠΜ Βόρειου Κυπαρισιακού Κάλτου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΜ ΠΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΔ ΑΠΟ ΚΑΤΑΚΟΛΟ ΕΩΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ (ΠΕ ΗΛΕΙΑΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ) ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΡΗ

B. ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΠΟ ΚΑΤΑΚΟΛΟ ΕΩΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΜ 2011 ΚΑΙ 2014 ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΔ

B1. Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ/ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΩΣ ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

B2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΪΑΦΑ

B3. ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ GR 2330005 ΚΑΙ GR 2330008

Γ. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΔ 2014 ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΜ 2011 ΚΑΙ ΕΠΜ 2014

Γ1. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΩΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ, ΟΧΙ ΕΘΝΙΚΟΥ, ΠΑΡΚΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

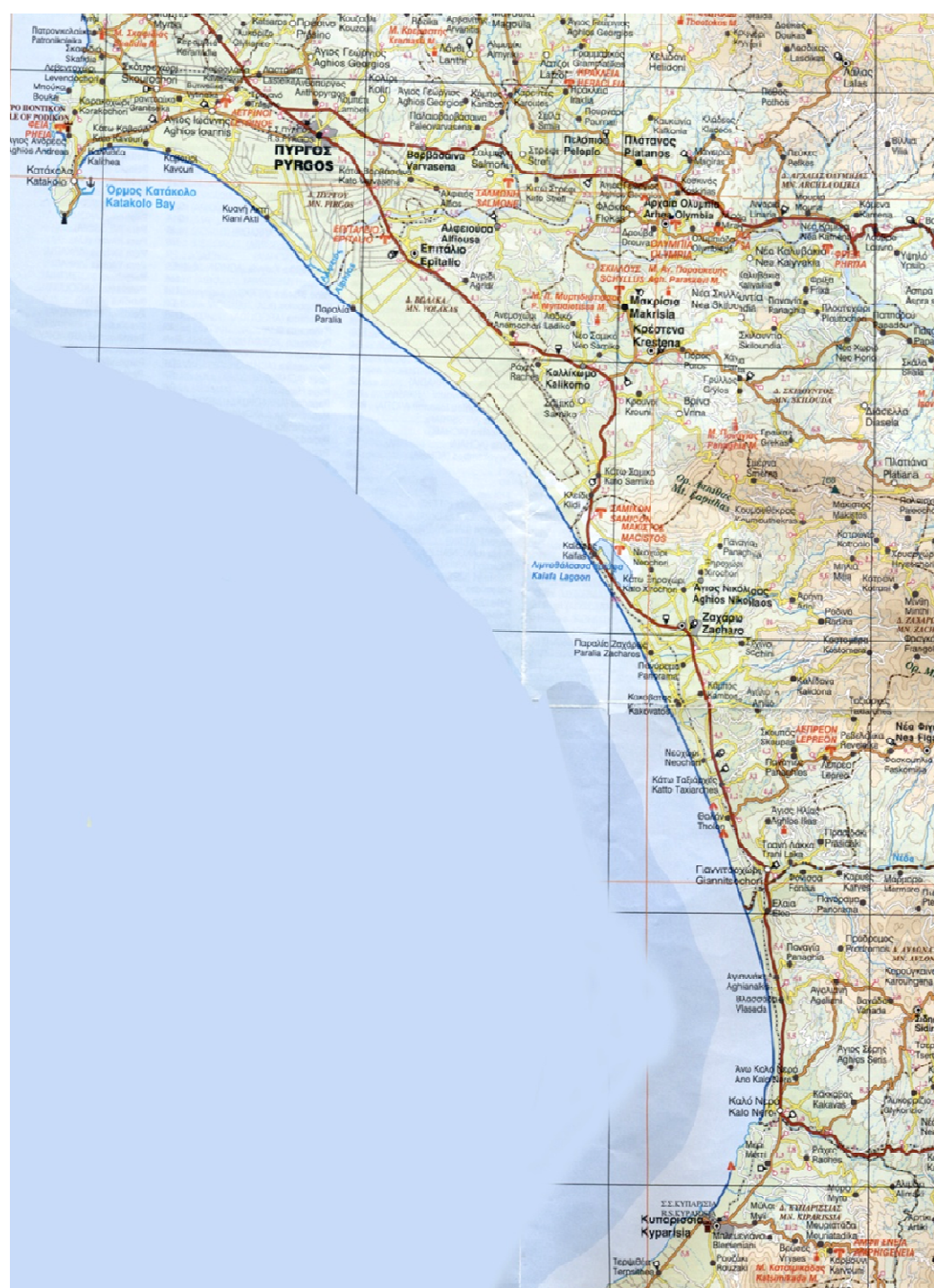
Γ2. Η ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΗ

Γ3. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Γ4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΔ 2014

Α. Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΜ ΠΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΔ ΑΠΟ ΚΑΤΑΚΟΛΟ ΕΩΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ (ΠΕ ΗΛΕΙΑΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ) ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΡΗ

Το καλοκαίρι του 2014 δόθηκε σε δημόσια διαβούλευση από 24/7/2014 ο «Φάκελος ανακοίνωσης και δημοσιοποίησης σχεδίου προεδρικού διατάγματος» που αφορά στον «Χαρακτηρισμό των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των «GR 2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Στροφυλιά, Κακόβατος», «GR2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» και «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι - Κυπαρισσία)» ως «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα, Θινών Κυπαρισσίας και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατάκολο έως την Κυπαρισσία» και ίδρυση Φορέα Διαχείρισής τους», καθώς και η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη του τμήματος της περιοχής μεταξύ των εκβολών της Νέδα και της Κυπαρισσίας (ΠΕ Μεσσηνίας).

Ανακύπτει το ερώτημα : ποιος έχει την ευθύνη για τη διαβούλευση; Ο μελετητής ; Πέραν αυτού, που θίγει τη διαδικασία εφόσον το ΥΠΕΚΑ δεν έχει εγκρίνει το ΠΔ 2014 για να το θέσει σε διαβούλευση, επισημαίνονται σοβαρές ανακολουθίες. Συγκεκριμένα: τον Οκτώβριο του 2011 είχε δοθεί στη δημοσιότητα η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) της περιοχής από Κατάκολο έως Νέδα (ΠΕ Ηλείας) και σχετικό ΠΔ. Η διαβούλευση από 24/7/2014 γίνεται επί της ΕΠΜ ΠΕ Μεσσηνίας και επί ΠΔ που περιλαμβάνει το σύνολο της περιοχής από Κατάκολο έως Κυπαρισσία (ΠΕ Ηλείας, ΠΕ Μεσσηνίας). Εάν η ΕΠΜ 2011 δεν ισχύει θα έπρεπε να έχει δοθεί νέα ΕΠΜ για την ΠΕ Ηλείας. Αντιθέτως η ΕΠΜ 2014 αναφέρει ότι συμπληρώνει τις περιοχές εγκεκριμένης ήδη ΕΠΜ για την Ηλεία, η οποία μας είναι άγνωστη.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνονται διαφορές από το προηγούμενο σχέδιο ΠΔ του τμήματος από Κατάκολο έως Νέδα (ΠΕ Ηλείας). Η ανακολουθία αυτή εγείρει εύλογα ερωτήματα για τις αλλαγές που επιφέρει το δημοσιοποιούμενο σχέδιο ΠΔ 2014 στο προηγούμενο για την Ηλεία, αλλαγές οι οποίες αίρουν σημαντικές αρχές και μέτρα προστασίας. Αν το σχέδιο ΠΔ για την ΠΕ Ηλείας χρειαζόταν αναθεώρηση, αυτή θα έπρεπε να γίνει με στόχο μεγαλύτερη προστασία μετά και την παραπομπή της χώρας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και τις ποινές οι οποίες πρόκειται να επιβληθούν.

Η ΕΠΜ 2014 αναφέρεται στην ΠΕ Ηλείας και Μεσσηνίας (Νεοχώρι - Κυπαρισσία) και στην ΠΕ Μεσσηνίας (εκβολές Νέδα έως Κυπαρισσία). Όπως δηλώνεται στο κείμενο του μελετητή η ΕΠΜ 2014 επικαιροποιεί την ΕΠΜ 2002 με το ίδιο προστατευόμενο αντικείμενο και συμπληρώνει την ΕΠΜ 2011. Στην πραγματικότητα, όπως ήδη αναφέρθηκε, την αναθεωρεί προς το χειρότερο, περιορίζοντας τον βαθμό προστασίας. Εν τέλει δίδονται 4 χάρτες απεικόνισης των υφιστάμενων προς προστασία επιμέρους περιοχών - οι 3 αφορούν την ΠΕ Ηλείας και ο 4ος την ΠΕ Μεσσηνίας. Η αποτίμηση, από αυτή την άποψη, θα γίνει συνολικά για τον Κυπαρισσιακό Κόλπο, πολύ περισσότερο που δημοσιοποιείται μαζί με την ΕΠΜ 2014 (ΠΕ Μεσσηνίας) και το ΠΔ για το σύνολο της περιοχής (ΠΕ Ηλείας, ΠΕ Μεσσηνίας).

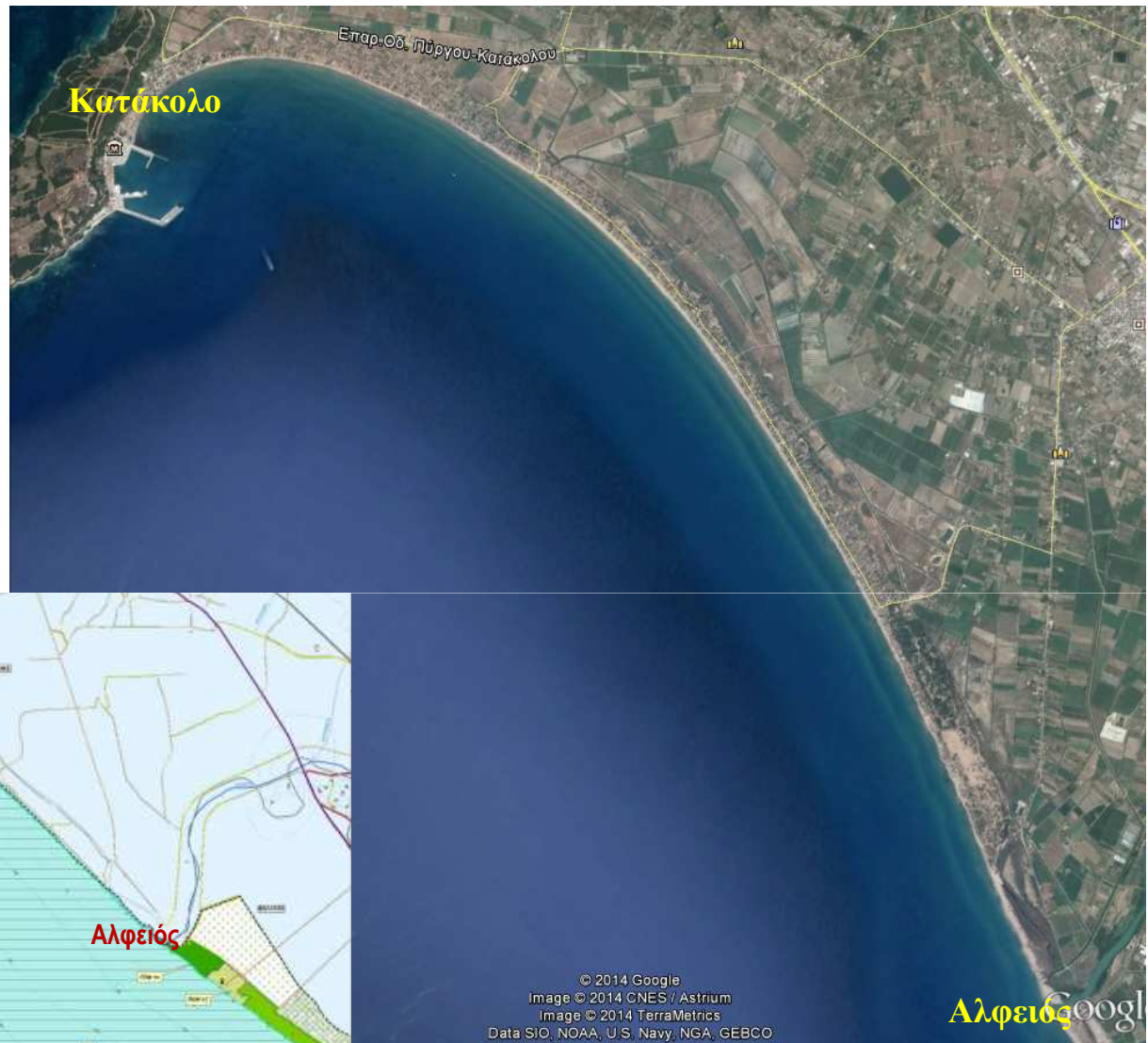
Τέλος, και πολύ σημαντικό, η σημερινή διαδικασία δεν αποτελεί κατ' ουσίαν διαβούλευση αφού οι παρεμβάσεις δεν είναι δημόσια προσβάσιμες, επομένως δεν υπάρχει ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων και κανείς δεν γνωρίζει ποιος - υπηρεσία ή άτομο - συγκεντρώνει τις παρεμβάσεις.

Παρά τη μη εγκυρότητα της διαδικασίας διαβούλευσης πρέπει να γίνουν κριτικές παρεμβάσεις καθώς, υπό την πίεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και των αναμενόμενων ποινών, φαίνεται ότι προωθείται η έγκριση ενός ΠΔ που θα καλύπτει τυπικές υποχρεώσεις της Ελλάδας αλλά θα μπορεί εκ νέου να προσβληθεί καθώς, όχι μόνο δεν προστατεύει την περιοχή στην οποία αναφέρεται αλλά, με τις χρήσεις που προτείνει και τις παραλείψεις μέτρων προστασίας, την επιβαρύνει περισσότερο.

Επί του πιεστηρίου : πληροφορούμαστε ότι ακόμα και το ΠΔ επί του οποίου θα συζητήσουμε σήμερα επικριτικά έχει τροποποιηθεί προς το χειρότερο. Αυτό σημαίνει ότι η περιοχή του Κυπαρισσιακού κόλπου που αποτελεί περιοχή ιδιαίτερης οικολογικής αξίας και ως εκ τούτου ένα φυσικό πόρο παραγωγικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης, θα σπαταληθεί αντί να προστατευτεί για να επουλώσει τα τραύματά της και να διατηρηθεί.

Η χαρακτηριστική περίπτωση της πλήρους άλωσης της περιοχής με αυθαίρετα από το Κατάκολο έως τις εκβολές του Αλφειού εμφανίζεται ως κενό σημείο στον χάρτη. Τι σημαίνει αυτό; Ό,τι έγινε, έγινε; Δεν χρειάζονται παρεμβάσεις κατά το δυνατόν αποκατάστασης και μέτρα διαχείρισης ώστε να σταματήσουν οι αυθαίρετες δραστηριότητες των οικιστών, που συνεχίζουν να ρυπαίνουν και καταστρέφουν την παραλία και τη θάλασσα ;

Η ΕΠΜ 2011 αναφέρεται στις παράνομες παραλιακές κατοικίες εντός και μεταξύ των οικισμών σε όλο τον κόλπο της Κυπαρισσίας - ιδιαίτερα στον όρμο του Κατάκολου - που έχουν ως αποτέλεσμα τον κατακερματισμό του παραλιακού δάσους και της υπόλοιπης βλάστησης, ενώ στον όρμο του Κατάκολου διαπιστώνεται πλήρης υποχώρηση των φυσικών σχηματισμών. Έτσι η περιοχή Natura 2000 ταυτίζεται στους προς διαβούλευση χάρτες (και τα κείμενα) σε όλη την έκταση από Κατάκολο μέχρι τις εκβολές του Αλφειού με τη γραμμή παραλίας. Η ΕΠΜ 2011 σηκώνει ψηλά τα χέρια. Χαρακτηριστικά αναφέρει : *Για το γεωγραφικό τμήμα εκτός προτεινόμενων Ζωνών της Διαχειριστικής Ενότητας «Όρμου Κατακόλου έως και την εκβολή του Αλφειού»: Δεν προτείνονται διαχειριστικά μέτρα προστασίας ως ανέφικτα. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να εξετασθεί η περίπτωση των παραπάνω οικισμών και να αντιμετωπισθεί ως μείζον πρόβλημα άναρχης και εν πολλοίς παράνομης δόμησης του αιγιαλού, σε επίπεδο Περιφέρειας και ΥΠΕΚΑ.*

Επιτάλιο Ηλείας

Παραλία Στροφιλιά

Παραλία Ζαχάρως

Αυθαίρετες κατοικίες στη Σπιάτζα

B2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΪΆΦΑ

Ο Αρχαιολογικός Χώρος Καϊάφας έχει χαρακτηριστεί και περιοχή Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους με τις αποφάσεις ΥΑ/Α1/ΦΟ7/65037/2543/2-1-81 (ΦΕΚ 112/Β/24-2-81) και ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/44661/2352/8.10.1991 (ΦΕΚ 899/Β/5.11.1991).

Διασωζόμενες οχυρώσεις στην Αρχαία Σαμία, χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος

Σπήλαιο Ανιγρίδων Νυμφών στα Λουτρά Καϊάφα, χαρακτηρισμένος αρχαιολογικός χώρος

Δάσος Στροφυλιάς κατά μήκος της Λίμνης Καϊάφα, χαρακτηρισμένη περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με τις υπ. αρ. 2473/2010 και 2474/2010 αποφάσεις του ΣτΕ ακυρώθηκε η υπ. αρ. 10463/30-5-2006 ΚΥΑ έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων για το τμήμα του νέου αυτοκινητοδρόμου στην περιοχή Καϊάφα. Σε κάθε περίπτωση θα ήταν αδιανόητο να διακοπεί με λεωφόρους ταχείας κυκλοφορίας (νέα καταστροφή προστατευόμενων περιοχών και μόνιμη όχληση) η ενότητα των οικοσυστημάτων από τις υπώρειες του όρους Λαπίθα μέχρι το παράκτιο δάσος χαλεπίου πεύκης και κουκουναριάς Καϊάφα και την παραλία. Αναφερόμαστε σ' αυτό γιατί στην ΕΠΜ 2011 παρουσιάζεται η Εθνική οδός Πύργου - Τσακώνας με δεδομένη τη χάραξη μέσω Καϊάφα.

Η εγκαταλειμμένη γραμμή του ΟΣΕ στο μεταξύ της παραλίας και της λίμνης Καϊάφα τμήμα με έντονη φυσική αναγέννηση χαλεπίου.

Γραμμή ΟΣΕ δίπλα στην Εθνική Οδό Πύργου - Κυπαρισσίας

Παλιός σταθμός

Ως ευρύτερη περιοχή Καϊάφα θεωρούμε τις υπώρειες του όρου Λαπίθα, τις σπηλιές και τις βραχώδεις εκτάσεις, τις εκτάσεις με υγρά λιβάδια που περιβάλλουν τη λίμνη, την Ιαματική Πηγή, τη λίμνη Καϊάφα με το νησί της Αγ. Αικατερίνης και το πευκοδάσος που φτάνει μέχρι τη θάλασσα. Στην περιοχή αυτή, ισχυρά προστατευόμενη ως προς την πανίδα και τη χλωρίδα της, είναι αναγκαία μόνο έργα αποκατάστασης.

Όρος Λαπίθα

Υδροβιότοπος

*Το σπήλαιο των Ανιγρίδων
Νυμφών κοντά στη Λίμνη*

νησάκι της Αγ. Αικατερίνης

Πευκοδάσος Καϊάφα

Ιαματικά Λουτρά

Η μεγάλη πυρκαγιά του 2007 κατέκαυσε σημαντικό τμήμα των δασών χαλεπίου και κουκουναριάς στο μήκος του παραλιακού μετώπου της λίμνης Καϊάφα. Έγιναν ορισμένες επεμβάσεις με την αποκοπή και αφαίρεση της καμένης βιομάζας, σήμερα σε όλα τα τμήματα (επεμβάσεων και μη) η φυσική αναγέννηση της χαλεπίου και την αείφυλλων πλατύφυλλων είναι ικανοποιητική, αν και της χαλεπίου φαίνεται να υπερτερεί στο τμήμα που δεν έγιναν επεμβάσεις.

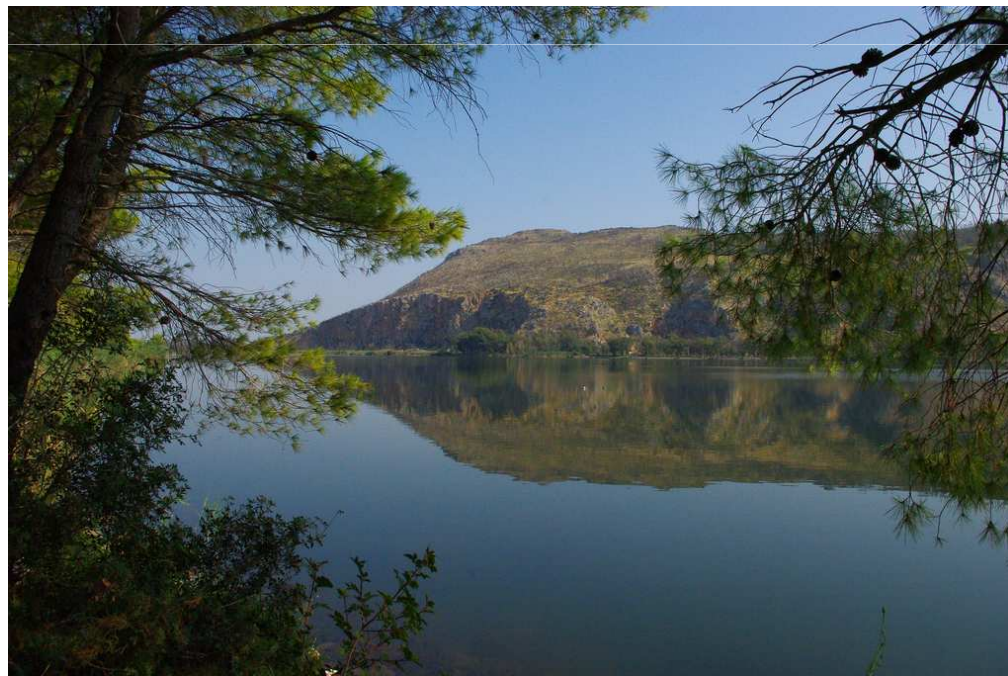
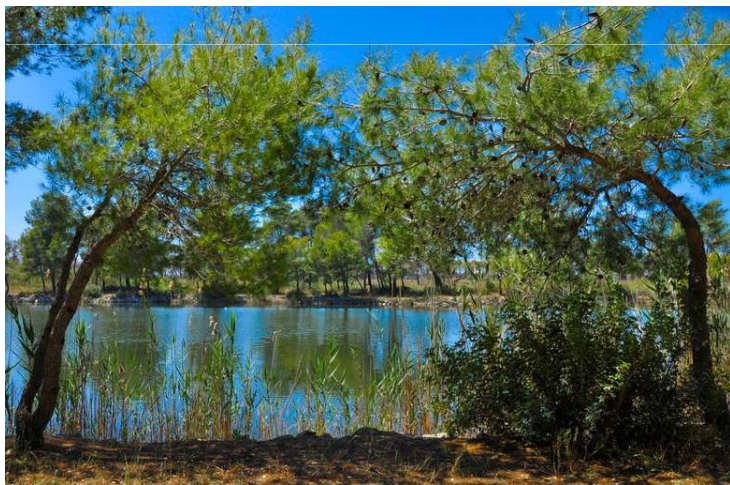

Φυσική αναγέννηση χαλεπίου στις περιοχές επεμβάσεων και μη μετά την πυρκαγιά του 2007

Η εικόνα που παρουσιάζουν σήμερα οι περιοχές των επεμβάσεων και μη επεμβάσεων μετά την πυρκαγιά του 2007

Κι ενώ η ΕΠΜ 2011 αναγνωρίζει την υψηλή οικολογική και μνημειακή αξία – αναγνωρισμένα μνημεία φύσης και πολιτισμού – της ευρύτερης περιοχής Καϊάφα, περιγράφοντας εξαντλητικά τα οικοσυστήματα, το ΠΔ 2011 κάνει παρεμβάσεις, που δεν συνάδουν με την προστασία. Το ΠΔ 2014 έρχεται ν' αναθεωρήσει το προηγούμενο, επιτρέποντας αδιανόητες επεμβάσεις και χρήσεις: δημιουργία αγκυροβολίων και θαλάσσια αναψυχή με μηχανοκίνητα μέσα στη λίμνη, κατασκευή λιμενικών έργων/εγκατάσταση πλωτού καφέ-ρεστοράν/προσθήκες στα υφιστάμενα κτίσματα/δημιουργία κάμπινγκ/κατασκευή χώρων υποδοχής επισκεπτών, αναψυκτηρίων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων στο νησί της Αγ. Αικατερίνης. Επίσης, στην περιοχή οικοανάπτυξης ΠΟικ, Ιαματική Πηγή Καϊάφα επιτρέπονται : προσθήκες στο κτίριο της ιαματικής πηγής και δημιουργία ανοιχτών υδατικών δεξαμενών (πισίνες), χώρος στάθμευσης, παραθεριστική κατοικία, αναψυκτήρια, τουριστικές εγκαταστάσεις (επιπλωμένες επαύλεις και επιπλωμένες κατοικίες), πολιτιστικά κτίρια και κτίρια κοινωφελών ιδρυμάτων. Είναι προφανές ότι κάθε έννοια προστασίας καταργείται, πράγμα που, εκτός των άλλων, προσκρούει σε εθνικά και κοινοτικά πλαίσια προστασίας.

B3. ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ GR 2330005 ΚΑΙ GR 2330008

Η περιοχή της ΠΕ Ηλείας, σύμφωνα με την ΕΠΜ 2011, περιλαμβάνει στα προστατευτέα αντικείμενα εκτάσεις που περιέχονται στον Κατάλογο Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 που εγκρίθηκε από 19.7.2006 (άρθρο 4 παρ.2. εδαφ.3 της Οδηγίας 92/44/ΕΚ) και αφορά στις περιοχές: GR 2330005 «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως. Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» και GR 2330008 «Θαλάσσια Περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας/Ακρωτήριο Κατάκολο - Κυπαρισσία». Επίσης η ΕΠΜ Ηλείας αναφέρεται στην περιοχή GR2550005 «Θίνες Κυπαρισσίας από Νεοχώρι έως Κυπαρισσία» (Μεσσηνία). Στις ανωτέρω περιοχές της Ηλείας η ΕΠΜ 2011 περιλαμβάνει επίσης σε : α) τις θίνες που εκτείνονται παραλιακά από το Ακρωτήριο Κατάκολο έως τις εκβολές του Αλφειού, β) τις θίνες και τα τμήματα της αποξηραμένης λίμνης Αγουλινίτσας μεταξύ των εκβολών του Αλφειού και του βόρειου άκρου του ΤΚΣ GR 2330005 και γ) τις θίνες που εκτείνονται παραλιακά από το νότιο όριο του ΤΚΣ GR 2330005 έως και τις εκβολές της Νέδας (περιοχές ωοτοκίας *Caretta-caretta* και αποξηραμένη λίμνη Αγουλινίτσας).

Η εκβολή του Αλφειού

Η εκβολή της Νέδας

Στην περιοχή μελέτης GR 2330005 καταγράφονται 14 τύποι οικοτόπων από τους οποίους οι 12 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I 92/43/ΕΚ και 2 εξ' αυτών είναι οικότοποι προτεραιότητας (7210*, 2270*).

*Ασβεστούχα έλη,
οικότοπος
προτεραιότητας 7210**

*Θίνες με δάση
από *Pinus pinea*
ή/και *Pinus Pinaster*,
οικότοπος
προτεραιότητας 2270**

Οι οικότοποι 2270* και 5210 έχουν υποστεί μεγάλη καταστροφή από την πυρκαγιά του 2007 και η αναγέννηση τους είναι δύσκολη, οι οικότοποι 9540, 92ΑΟ, 92ΔΟ, 1410 έχουν υποστεί καταστροφή αλλά η αναγέννησή τους είναι ικανοποιητική, τέλος οι οικότοποι των αμμοθινών 2110, 2120, 2220 δέχονται ισχυρές ανθρωπογενείς πιέσεις, ιδιαίτερα τη θερινή περίοδο. Σύμφωνα πάντα με την ΕΠΜ 2011 οι οικότοποι 7210* και 72ΑΟ έχουν εξαιρετική αξία, οι οικότοποι 2110, 2120, 2220, 6420, 1420, 92ΔΟ, 1410, 8210, 9540 ικανοποιητική αξία, ο οικότοπος 6290 μέτρια, ενώ ο οικότοπος 5210 δεν έχει αναγεννηθεί φυσικά.

Οικότοπος 92ΔΟ Θερμο-Μεσογειακές παραποτάμιες στοές. Συνίσταται κυρίως από αρμυρίκια, με συμμετοχή λυγαριάς

Τυπικές μορφές οικότοπου 72ΑΟ, καλαμιώνες

Τυπικοί μεσογειακοί λειμώνες, οικότοπος 6420

Μεσογειακές & θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες, οικότοπος 1420

Οι ανωτέρω τύποι οικότοπων που αναφέρονται στον Κατάλογο Natura 2000 περιλαμβάνουν θίνες, θίνες με δάση, λειμώνες, βάλτους, μεσογειακά δάση πεύκης, κ.λπ. και είναι όλοι υψηλής ευαισθησίας και απειλούμενοι σε εθνικό ή/και διεθνές επίπεδο.

Στη θαλάσσια περιοχή μελέτης GR2330008 απαντώνται 3 τύποι υποθαλάσσιων οικοτόπων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΚ: 1110 αμμοσύρσεις που καλύπτονται από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους, 1120* (οικ. προτεραιότητας) εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση *posedonia oceanica* και 1170 ύφαλοι. Επίσης 2 οικοτόποι εκτός Οδηγίας 92/43/ΕΚ: 119Α μαλακά υποστρώματα χωρίς βλάστηση, 119Β μαλακά υποστρώματα με βλάστηση. Από αυτούς ο 1120* υφίσταται πιέσεις και δεν διατηρείται ικανοποιητικά, όλοι όμως θεωρούνται ότι έχουν από εξαιρετική έως επαρκή αξία.

*Εκτάσεις θαλασσίου βυθού με βλάστηση *posedonia oceanica*, οικοτόπος προτεραιότητας 1120**

Αμμοσύρσεις που καλύπτονται με θαλάσσιο νερό, οικοτόπος 1110

Οι πιέσεις που υφίστανται οι παραπάνω περιοχές οφείλονται, στις πυρκαγιές, στην αυθαίρετη δόμηση, στις αμμοληψίες, χαλικοληψίες, σε ανεξέλεγκτες τουριστικές δραστηριότητες κυρίως στις παραλίες, στη θήρα, στη ρύπανση από απόβλητα ελαιοτριβείων, στην απόρριψη απορριμμάτων του Δήμου Πύργου και ανεξέλεγκτης από τους επισκέπτες, στα έργα οδοποιίας, στα λιμενικά έργα (Καϊάφας), στην αποξήρανση παλαιότερα της λίμνης Αγουλινίτσα, στην αλιεία με καταστροφικά μέσα, στη ρύπανση από φυτοφάρμακα, στην παράνομη βόσκηση. Όλ' αυτά σηματοδοτούν την ανάγκη ουσιαστικού έλεγχου όσων συμβατών χρήσεων παραμείνουν και σε καμμία περίπτωση την επέκταση ασύμβατων (πχ νέα οικιστική ανάπτυξη).

Αμμοληψία κοντά στις εκβολές της Νέδας

Σκουπίδια στις εκβολές του Αλφειού ποταμού και στην παραλιακή περιοχή Καϊάφα

*Αραιά άτομα *Juniperus phoenicea* επί των θινών με εμφανή ίχνη κίνησης οχημάτων*

Παράνομες καταλήψεις επί των θινών της παραλιακής ζώνης με εμφανή τα ίχνη κίνησης οχημάτων

Παράνομες κατασκευές στο παραλιακό τμήμα νοτίως της εκβολής του Αλφειού

Σύμφωνα με την ΕΠΜ 2014 το αντικείμενο προστασίας αφορά στις προστατευόμενες περιοχές του Καταλόγου ΤΚΣ - Natura 2000 και αναφέρεται στις περιοχές GR 2550005 «Θίνες Κυπαρισσίας» (Νεοχώρι- Κυπαρισσία) και GR 2330008 «Θαλάσσια Περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας/Κατάκολο - Κυπαρισσία». Υπάρχουν κοινά στοιχεία και περιοχές προστασίας, επομένως αλληλοεπικαλύψεις με την ΕΠΜ 2011.

Η ΕΠΜ 2014 προβαίνει στην αξιολόγηση των οικοτόπων και σε προτάσεις προστασίας τους σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία. Για τη GR2330008, που ως προς τα προστατευόμενα είδη είναι ενιαία και στις δύο ΠΕ Ηλείας και Μεσσηνίας, αναφέρεται στους ίδιους οικοτόπους της ΠΕ Ηλείας: 1110, 1120*, 1170, 119Α, 119Β. Τέσσερις εξ' αυτών χαρακτηρίζονται με ακέραιο βαθμό διατήρησης και ο 1120* με μικρή υποβάθμιση.

Οι υποθαλάσσιοι οικοτόποι σε όλο τον Κυπαρισσιακό Κόλπο υποφέρουν από ρύπανση της θάλασσας, ευτροφισμό, συρόμενα αλιευτικά εργαλεία, αγκυροβόλια σκαφών.

Με την ευκαιρία να σημειώσουμε ότι τα τμήματα ακτών του Κυπαρισσιακού Κόλπου που έχουν περάσει στο ΤΑΙΠΕΔ (Νεοχώρι, Βόλακας, Ράχες, Κάτω Σαμικό, Μπούκα) προορίζονται για μαρίνες, δηλαδή για ασύμβατη με την προστασία τους χρήση.

Στην περιοχή μελέτης GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας από Νεοχώρι έως Κυπαρισσία καταγράφηκαν, σύμφωνα με την ΕΠΜ 2014, 15 τύποι οικοτόπων από τους οποίους 11 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΚ και 2 (2250*, 2270*) είναι οικότοποι προτεραιότητας. Η ΕΠΜ 2014 προβαίνει στην κατάταξη σε 4 ενότητες

A. Οικότοποι προτεραιότητας: 2250* θίνες των παραλίων με *juniperus spp*, 2270* θίνες με δάση από *pinus pinea* ή/και *pinus halepensis*, 1210* μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και άμπωτης.

Θίνες με σκληρόφυλλους θάμνους και άτομα χαλεπίου μεταξύ των κινούμενων θινών και των αγροτικών εκτάσεων στην Ελαία, οικότοπος 2270

B. οικότοποι υγροτοπικών οικοσυστημάτων που έχουν υποστεί υποβάθμιση λόγω ανθρωπογενών επεμβάσεων: 72Α0 καλαμιώνες, 92C0 δάση *platanus orientalis* και *liquidambar orientalis*, 92D0 νότια παρόχθια δάση - στοές και λόχμες .

Παρόχθια οικοσυστήματα ποταμού Νέδας στα όρια της Π.Ε. Μεσσηνίας με την Π.Ε. Ηλείας

Καλαμιώνες, οικότοπος 72Α0 και *Tamarix spp.* οικότοπος 92D0 στο ρέμα Μπραζέρι

Λόχμες με *Tamarix spp.* οικότοπος 92D0 και Καλαμιώνες οικότοπος 72Α0

Γ. οικότοποι δασικών οικοσυστημάτων : 5210 δενδροειδή juniperus spp, 9540 μεσογειακά πευκοδάση.

*Πευκοδάσος στην Ελαία,
οικότοπος 9540*

Δ. οικότοποι των αμμοθινών που επηρεάζονται από ανθρώπινες επεμβάσεις : 2110 υποτυπώδεις κινούμενες θίνες, 21B0 αμμώδεις παραλίες χωρίς βλάστηση, 2260 θίνες με βλάστηση σκληρόφυλλων θάμνων sisto lavenduletalia.

*Παράκτιες αμμοθίνες χωρίς βλάστηση
και υποτυπώδεις θίνες στην Ελαία,
οικότοπος 2110*

*Θίνες με σκληρόφυλλους θάμνους και
άτομα Nerium oleander κοντά στις εκβολές
της Νέδας στην Ελαία, οικότοπος 2260*

*Αμμώδεις ακτές χωρίς βλάστηση, οικότοπος 21B0
και βραχώδεις ακτές οικότοπος 1240 παραλία Μεμί*

Αμμώδης παραλία χωρίς βλάστηση, περιοχή Αγιαννάκη, οικότοπος 21B0

Από τους 15 οικοτόπους 6 έχουν εξαιρετική αξία, 5 ικανοποιητική και 4 επαρκή. Όμως, 9 υπόκεινται σε μεγάλη απειλή, 3 σε μέτρια και 3 σε μικρή. Σύμφωνα πάντα με την ΕΠΜ 2014 οι απειλές συνίστανται σε εκχερσώσεις για επέκταση αμμωδών παραλιών, σε εκρίζωση φυτών, σε αυθαίρετες κατασκευές, ρύπανση, παράνομες αμμοληψίες, παράνομη υλοτομία, πυρκαγιές, υπερβόσκηση, ελεύθερη κατασκήνωση, υδροληψία για άρδευση.

*Τχνη τροχοφόρων
στις σταθεροποιημένες θίνες στην Ελαία.*

Τροχόσπιτο στην Ελαία

Παράνομες αμμοληψίες στην περιοχή Βουνάκι

*Θινική λωρίδα με σκληρόφυλλους θάμνους και ανεμομορφωμένα άτομα χαλεπίου πεύκης μεταξύ θινών και αγροτικών εκτάσεων στον Αγιαννάκη.
Είναι φανερό ότι η ασυνέχεια που παρατηρείται και ο περιορισμός των θινών με σκληρόφυλλους θάμνους σε ένα δείγμα-λωρίδα δεν προέκυψε από τη λειτουργία της φύσης αλλά από καταστροφές των οικοσυστημάτων λόγω ανθρώπινων παρεμβάσεων.*

Όπως αναφέρεται στην ΕΠΜ 2014 τα αμμοθινικά οικοσυστήματα της ΠΕ Μεσσηνίας συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον εκτεταμένων συνεχόμενων συστημάτων στην Ελλάδα. Διαθέτουν έτσι ποικιλία φυτοκοινοτήτων και ειδών. Η μεγάλη έκτασή τους παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της συνολικά καλής τους κατάστασης καθώς τα συστήματα παρουσιάζουν ανθεκτικότητα και αναταξιμότητα στις τοπικές υποβαθμίσεις λόγω ανθρωπογενών πιέσεων. Και μόνο από τη διαπίστωση αυτή προκύπτει η ανάγκη διατήρησης/αποκατάστασης της ενότητας και συνέχειας των οικοσυστημάτων του Κυπαρισσιακού Κόλπου, τα οποία σήμερα διακόπτονται από ασύμβατες χρήσεις που διαρκώς επεκτείνονται και τελικά θα διαλύσουν και θα καταστρέψουν οριστικά τα προστατευόμενα οικοσυστήματα. Όλοι οι οικότοποι της ΠΕ Μεσσηνίας (ΕΠΜ 2014) αξιολογούνται σε σχετικό πίνακα : 3 ως εξαιρετικής αξίας, 7 ως καλής αξίας και 5 ως επαρκούς αξίας.

Όσον αφορά τη χλωρίδα των 15 οικοτόπων καταγράφηκαν 4 ενδημικά είδη, 3 είδη προστατευόμενα από το ΠΔ 67/81, ένα είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, 2 είδη προστατευόμενα από τον Κατάλογο CITES. Αξιοσημείωτη είναι η παρουσία του σπάνιου στην Ελλάδα αμμόφιλου είδους *halianthemum stipulatum* και σημαντική η παρουσία στην υποθαλάσσια περιοχή της *posedonica oceanica* και του αυστηρά προστατευόμενου είδους (Συνθήκη Βέρνης, Συνθήκη Βαρκελώνης) *cymodocea nodosa*.

Β4. ΠΑΝΙΔΑ

Αναφερόμαστε ιδιαίτερα στα διάφορα είδη πανίδας που διαβιούν στις θάλασσες και τις παραλίες, σε υδρότοπους και άλλους βιότοπους, σε σπήλαια και βραχώδεις περιοχές, μονίμως ή ως μετανάστες. Πολλά προστατεύονται από εθνικές και κοινοτικές αποφάσεις, οι παραβάσεις των οποίων έχουν οδηγήσει στη γνωστή παραπομπή της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Ειδικότερα η παραπομπή αυτή αφορά σε παραβάσεις στην περιοχή Natura 2000 GR 2550005 «Θίνες Κυπαρισσίας» - Τόπος Κοινοτικής Σημασίας από το 2006 - και συγκεκριμένα στο είδος προτεραιότητας θαλάσσια χελώνα *Caretta-caretta* και σε οικοτόπους αμμοθινών, συμπεριλαμβανομένου του οικοτόπου προτεραιότητας 2250* (θίνες παραλιών με *suniperus* spp).

Το είδος Caretta-caretta

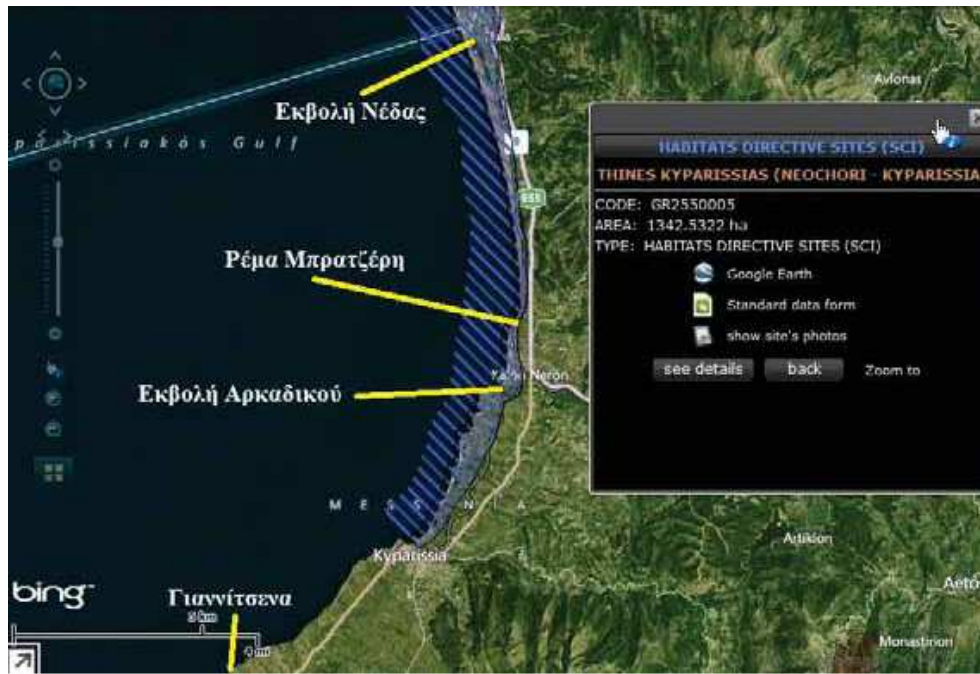

Τραυματισμένη χελώνα

χελώνα Caretta-caretta ωστόσο κησε στις εκβολές του Αλφειού ποταμού

Σύμφωνα με την ΕΠΜ 2014 ο Κυπαρισσιακός Κόλπος αξιολογήθηκε ως η δεύτερη περιοχή ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας στη Μεσόγειο. Σχετική συστηματική μελέτη έχει γίνει σε ορισμένες περιοχές: μεταξύ εκβολών Αλφειού και Νέδας, μεταξύ Νέδας και ρέματος Μπρατζέρι, μεταξύ ρέματος Μπρατζέρι και εκβολών Αρκαδικού. Η χελώνα *Caretta-caretta* θεωρείται διεθνώς απειλούμενο είδος, συμπεριλαμβάνεται στον Κόκκινο Κατάλογο, το Κόκκινο Βιβλίο και προστατεύεται από εθνική και κοινοτική νομοθεσία (Συμβάσεις Βόννης και Βέρνης).

Ενδεικτική απεικόνιση των επιμέρους παραλιών ωοτοκίας της χελώνας *Caretta-caretta*, στο νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο

Άποψη της παραλίας στις εκβολές του ρέματος Μπρατζέρι

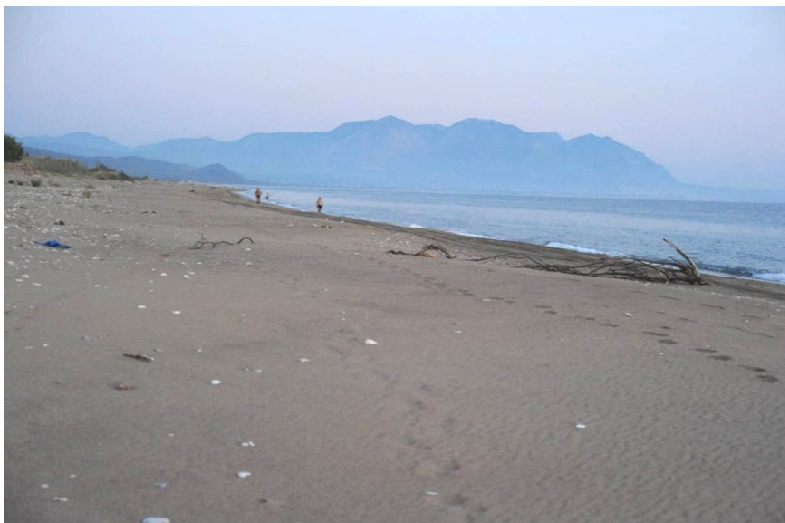
Εκβολές του ποταμού Αρκαδικού (Περιστέρα) νότια του Καλού Νερού

Η εκβολή του Αλφειού

Η εκβολή της Νέδας

*Περιοχές ωοτοκίας χελώνας caretta-caretta,
Τομέας D μήκους ~3,5 χλμ.: από εκβολές Νέδας έως Θολό*

*Περιοχές ωοτοκίας χελώνας caretta-caretta, Τομέας E
συνολικού μήκους~3 χλμ. : από Θολό έως Κάτω
Ταξιάρχες*

Οριοθέτηση φωλιάς στην παραλία Βουνάκι

Απειλές για τη θαλάσσια χελώνα είναι η θανάτωση από τους ψαράδες, η σύγκρουση με ταχύπλοα σκάφη, οι πετρελαιοκηλίδες, τα βαρέα μέταλλα, τα γεωργικά και οικιακά απόβλητα, τα σκουπίδια στις παραλίες, η καταστροφή των παραλιών ωτοκίας από ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι απειλές αυτές εμφανίζονται σε όλες τις παραλίες του Κυπαρισσιακού Κόλπου και πρέπει να ελεγχθούν/απαγορευθούν άμεσα οι απειλητικές χρήσεις. Αυτή τη στιγμή οι παραλίες χρησιμοποιούνται ανεξέλεγκτα (διάβαση αυτοκινήτων, πρόχειρα αναψυκτήρια και καταλύματα, απόρριψη πλαστικών κλπ). Δεν έχουν ληφθεί καν τα απλούστερα μέτρα: αποτρεπτικές πινακίδες, κάδοι απορριμμάτων, απομάκρυνση αυθαίρετων κατασκευών και χρήσεων κλπ. Όταν, όμως, το ίδιο το ΠΔ 2014 επιτρέπει οι ομπρέλες και ξαπλώστρες στις ενοικιαζόμενες ακτές να αφήνουν μόλις 5μ. ελεύθερη ζώνη παραλίας για την ωτοκία της θαλάσσιας χελώνας τότε η έννοια της προστασίας αναφέρεται προσχηματικά.

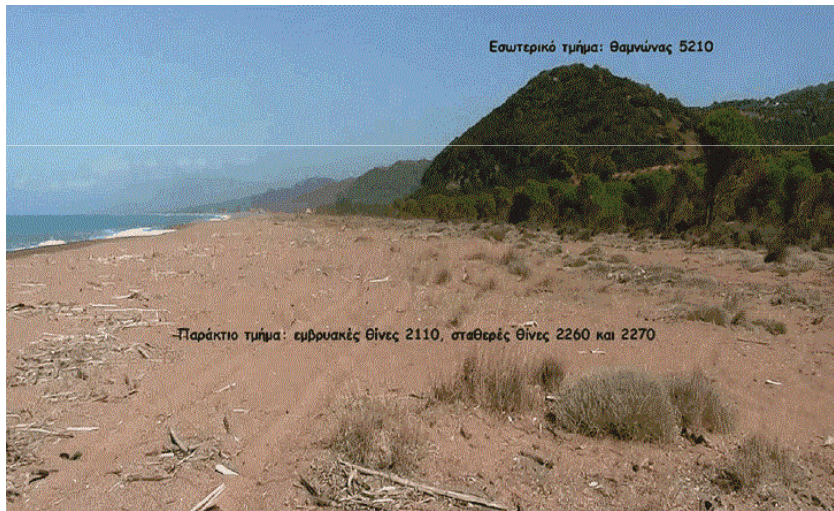

*Ίχνη τροχοφόρων στην παραλία Βουνάκι που αποτελεί παραλία ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta**

Χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων

Σχετικά με τη θαλάσσια χελώνα *Caretta-caretta*, πλην όσων αναφέρθηκαν προηγουμένως, από τα στοιχεία των μελετών προκύπτει ότι οι παραλίες μεταξύ των εκβολών του Αρκαδικού και της Νέδας (βόρειο τμήμα περιοχής μελέτης ΠΕ Μεσσηνίας) συγκεντρώνουν περίπου το 82% των φωλεών όλου του Κόλπου Κυπαρισσίας με σημαντικότερες τις παραλίες Βουνάκι και Αγιαννάκη. Από το ακρωτήριο Κούνελος (νοτίως της Κυπαρισσίας) μέχρι τον Αρκαδικό (Περιστέρα) η δραστηριότητα ωοτοκίας είναι χαμηλή (5% του συνόλου), οι περιοχές μεταξύ εκβολών Αλφειού και Κατάκολου δεν παρουσιάζουν ωοτοκία, προφανώς επειδή έχουν καταστραφεί τα οικοσυστήματα και οι παραλίες έχουν ελάχιστες διαστάσεις και πλήθος αυθαίρετων χρήσεων, ενώ στις παραλίες μεταξύ Νέδας και Αλφειού η δραστηριότητα ωοτοκίας είναι φθίνουσα, προφανώς κι εδώ για λόγους διεύθυνσης ασύμβατων χρήσεων.

Παραλία Βουνάκι

Παραλία Αγιαννάκη

*Διακρίνονται ευκρινώς ίχνη τροχοφόρων τα οποία καταστρέφουν τις φωλεές της χελώνας *Caretta-caretta**

Άλλα σημαντικά προστατευόμενα είδη πανίδας στη θαλάσσια περιοχή GR2330008 είναι το ψάρι *syngnathus abaster* (ταινιοσακοράφα), που προστατεύεται από τη Σύμβαση της Βέρνης και έχει ενσωματωθεί στο Ελληνικό Δίκαιο, και το οστρακοειδές *pinna nobilis* (πίννα) που προστατεύεται από τις Συμβάσεις Βέρνης και Βαρκελώνης και περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ.

Σύμφωνα με την ΕΠΜ 2011 στην περιοχή του Καϊάφα, στο σπήλαιο των Ανιγρίδων Νυμφών, φιλοξενούνται 9 είδη νυχτερίδων που όλα εντάσσονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ και πρέπει να λαμβάνονται γι' αυτά, όπως και για τη βίδρα (*lutra-lutra*) και τη βαλτομυγαλίδα (*neomys anomalus*), άμεσα μέτρα προστασίας και να οριοθετούνται Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ). Και τα 9 είδη εντάσσονται στο Παράρτημα IV της Οδηγίας που προβλέπει αυστηρή προστασία καθώς και στα Παραρτήματα II των Συμβάσεων Βόννης και Βέρνης. Επίσης προστατεύονται από το ΠΔ 67/1981. Όλα τα νέα έργα αξιοποίησης που προτείνονται στην περιοχή δεν είναι συμβατά με τις θεσμικές υποχρεώσεις προστασίας.

rossella baldacconi

Πίννα, (*pinna nobilis*)

Ταινιοσακοράφα,
(*syngnathus abaster*)

Βίδρα, (*lutra-lutra*)

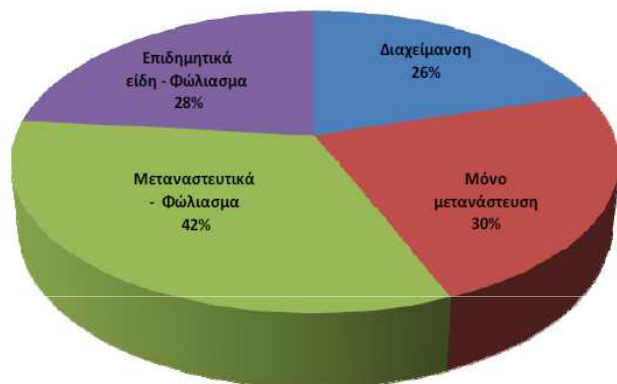
© 2006 C. Κρυόπου

Μικρονυχτερίδα,
(*Pipistrellus pygmaeus*)

Λευκονυχτερίδα,
(*Pipistrellus kuhlii*)

Σύμφωνα με την ΕΠΜ 2011 η πανίδα και ειδικότερα η орνιθοπανίδα που διαβιώνουν μόνιμα ή προσωρινά στους οικότοπους της περιοχής μελέτης (ΠΕ Ηλείας) είναι πλούσια : πυκνοί καλαμιώνες (πάπιες, ερωδιοί κλπ), μεσογειακά αλίπεδα (διάφορα είδη πουλιών), υγρά λιβάδια με τέλματα, υγροτοπικές εκτάσεις και παρόχθια οικοσυστήματα (πουλιά, θηλαστικά, αμφίβια, ερπετά, ορισμένα είδη ψαριών), αμμοθίνες (μεγάλη σημασία για τη μετανάστευση των πουλιών), δασικές εκτάσεις σε συνδυασμό ή όχι με υγροτοπικές εκτάσεις (πουλιά, θηλαστικά, ερπετά), βραχώδεις εκτάσεις - λόφοι (αρπακτικά και άλλα πουλιά), αγροτικές εκτάσεις (βιότοποι για προστατευόμενα είδη στην αποξηραμένη λίμνη Αγουλινίτσα).

Γερακίνα, (*Buteo buteo*)

Φλώρος,
(*Carduelis chloris*)

Καρδερίνα,
(*C. carduelis*)

Απεικόνιση ποσοστιαίας εμφάνισης των ειδών της ορνιθοπανίδας με βάση την εποχή εμφάνισης

Ποταμοσφुरιχτές,
(*Charadrius dubius*)

Θαλασσοσφुरιχτές,
(*C. alexandrinus*)

Λευκοτσικνιάδα,
(*Egretta garzetta*)

Καλαμοκανάς, (*Himantopus himantopus*)

Σταχτοτσικνιάς, (*Ardea cinerea*)

ΚΟΣΜΟΣ

ΣΦΑΙΡΙΚΑ...

Στην περιοχή GR 2330005 «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» και λοιπά χερσαία τμήματα περιοχής μελέτης τα είδη για τα οποία θα πρέπει να ληφθούν, σύμφωνα με την ΕΠΜ 2011, κατά προτεραιότητα μέτρα διατήρησης των πληθυσμών και των ενδιαιτημάτων τους είναι αυτά όπου επιβάλλεται ο καθορισμός ζωνών διατήρησης σύμφωνα με το Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, επίσης τα είδη των πουλιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ, για τα οποία προβλέπονται μέτρα ειδικής διατήρησης ώστε να εξασφαλιστεί η επιβίωση και η αναπαραγωγή τους και, τέλος, τα είδη που βρίσκονται σε δυσμενές καθεστώς διατήρησης σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ειδών της Ελλάδας. Για τη διαχείριση θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες διατήρησης των αυστηρά προστατευόμενων ειδών στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ενώ παρόμοια προστατεύονται αυστηρά τα είδη τα οποία περιλαμβάνονται στις διεθνείς Συμβάσεις Βέρνης και Βόννης καθώς και στο ΠΔ 67/81.

▼ ΠΤΗΝΑ_Η Ευρώπη έχασε 421 εκατομμύρια πτηνά τα τελευταία 30 χρόνια εξαιτίας των σύγχρονων μεθόδων εντατικής γεωργίας και της εξαφάνισης των βιοτόπων. Η ανησυχητική αυτή εξέλιξη «είναι μια προειδοποίηση που ισχύει για το σύνολο της πανίδας στην Ευρώπη» επισημαίνεται σε επιστημονική έκθεση που δημοσιεύθηκε χθες στο επιστημονικό περιοδικό Ecology Letters. Η μείωση που καταγράφηκε στους πληθυσμούς των πουλιών αγγίζει το 90% και αφορά ιδιαίτερα κοινά είδη πουλιών όπως η σταχτιά πέρδικα, ο κορυδαλλός, το σπουργίτι και το ψαρόνι.

Όπως αναφέρει η ΕΠΜ 2011 η πανίδα της περιοχής μελέτης υφίσταται μεγάλες πιέσεις που μειώνουν δραματικά τα ενδιαιτήματα και τις δυνατότητες αναπαραγωγής των διαφόρων ειδών. Η σοβαρότερη οικολογική υποβάθμιση προέκυψε με την αποξήρανση της λίμνης Αγουλινίτσας και σήμερα ο κατακερματισμός των υγροτοπικών και δασικών ενδιαιτημάτων δημιουργεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο εξαφάνισης ειδών (π.χ. η έλλειψη συνέχειας μεταξύ των ενδιαιτημάτων Αλφειού και λίμνης Καϊάφα που είναι απαραίτητη για την επικοινωνία των πληθυσμών της βίδρας ή η ασυνέχεια στη δενδρώδη και θαμνώδη βλάστηση μεταξύ των σταθεροποιημένων θινών Καϊάφα και παρόχθιας βλάστησης Αλφειού, που έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη διαδρόμου επικοινωνίας για χερσαία είδη θηλαστικών όπως το τσακάλι και ο ασβός). Στην εξαφάνιση προστατευόμενων και μη ειδών συνεργούν, επίσης, η θήρα και μάλιστα σε απαγορευμένες περιοχές και εποχές, η ρύπανση των ενδιαιτημάτων, οι ανοιχτές χωματερές και η απόρριψη σκουπιδιών από δήμους και επισκέπτες, η διάνοιξη οδικών δικτύων και τα λιμενικά έργα στη λίμνη Καϊάφα (1970), η αυθαίρετη αλιευτική δραστηριότητα που καταστρέφει λιβάδια της Ποσειδωνίας, οι ανεξέλεγκτες δραστηριότητες αναψυχής στην παραλία, όπως και η κίνηση ταχύπλοων σκαφών στη θάλασσα.

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες και άλλες εξίσου αυθαίρετες, ασύμβατες με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, διαμόρφωσαν σταδιακά τη σημερινή εικόνα της περιοχής. Δεν προωθήθηκαν από το ΥΠΕΚΑ συνολικός σχεδιασμός, μέτρα διαχείρισης, μηχανισμοί εφαρμογής και διαχειριστικοί φορείς με στόχο τη διατήρηση του ενιαίου της περιοχής του Κυπαρισσιακού Κόλπου, ο οποίος διαθέτει υψηλή οικολογική αξία αλλά δεν μπορεί να διατηρηθεί αποσπασματικά τόσο συνολικά όσο και ως προς την πανίδα με σημειακές παρεμβάσεις, όταν μάλιστα αυτές δεν έχουν καν θεσμοθετηθεί. Τα προς συζήτηση κείμενα που είδαν το φως της δημοσιότητας δεν λύνουν αυτό τον γόρδιο δεσμό, αντίθετα νομιμοποιούν και επιτρέπουν την επανάληψη των υφιστάμενων τάσεων.

Η ΕΠΜ 2014 περιλαμβάνει αναλυτικούς πίνακες των διαφόρων ειδών πανίδας στην ΠΕ Μεσσηνίας. Πολλά από τα στοιχεία αλληλοκαλύπτονται με αυτά της ΕΠΜ 2011 καθώς τα είδη των χερσαίων και θαλάσσιων οικοτόπων είναι κοινά. Στον θαλάσσιο χώρο συναντώνται η θαλάσσια χελώνα *Caretta-caretta*, η ταινιοσακοράφα και η πίννα που αναφέρθηκαν ήδη για την ΠΕ Ηλείας.

Η πανίδα θινών Κυπαρισσίας περιλαμβάνει ασπόνδυλα που καταγράφονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ και προστατεύονται από ελληνική και διεθνή νομοθεσία (ΠΔ 67/1981). Επίσης 6 είδη ερπετών (χελώνες) περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της κοινοτικής Οδηγίας 92/43/ΕΚ ως είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, η διατήρηση των οποίων επιβάλλει καθορισμό Ειδικών Ζωνών Διατήρησης. Όλα τα είδη που διαβιούν στα πευκοδάση, στα πευκοδάση με βάλτους, στους καλαμιώνες, στους λόφους και τις αγροτικές εκτάσεις αλληλοκαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό με τα αναφερόμενα στην ΕΠΜ 2011 (ΠΕ Ηλείας) και αντιμετωπίζουν τους ίδιους κινδύνους μείωσης ή/και εξαφάνισης των πληθυσμών τους. Αναφέρονται όλα αναλυτικά στην ΕΠΜ 2014 μαζί με το θεσμικό πλαίσιο προστασίας. Τα μέτρα προστασίας που μπορούν να εφαρμοστούν κατά περίπτωση αφορούν στη δημιουργία ζωνών προστασίας, στη συντήρηση και διευθέτηση σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων εντός και εκτός ζωνών προστασίας, στην αποκατάσταση υποβαθμισμένων βιοτόπων και στη δημιουργία βιοτόπων. Όλ' αυτά, όμως, δεν προβλέπονται στο ΠΔ.

Αναφερόμενη η ΕΠΜ 2014 (ΠΕ Μεσσηνίας) στις επιμέρους διαχειριστικές ενότητες : θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, υγροτοπικά ενδιαίτηματα, αμμοθίνες-παράκτια περιοχή από τις εκβολές της Νέδα έως Κυπαρισσία, σταθεροποιημένες θίνες και εκτάσεις με δασική βλάστηση, αγροτικές εκτάσεις, βαθμολογεί με Α τη σημαντικότητα τους για την πανίδα μετά από αποκατάσταση - ανόρθωση. Το θέμα είναι ότι στο δια ταύτα η ΕΠΜ και το ΠΔ διαταράσσουν με τις προτεινόμενες χρήσεις περαιτέρω τους οικοτόπους φιλοξενίας της πανίδας.

Γ. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ/ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΔ 2014 ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΜ 2011 ΚΑΙ ΕΠΜ 2014

Γ1. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΩΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ, ΟΧΙ ΕΘΝΙΚΟΥ, ΠΑΡΚΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

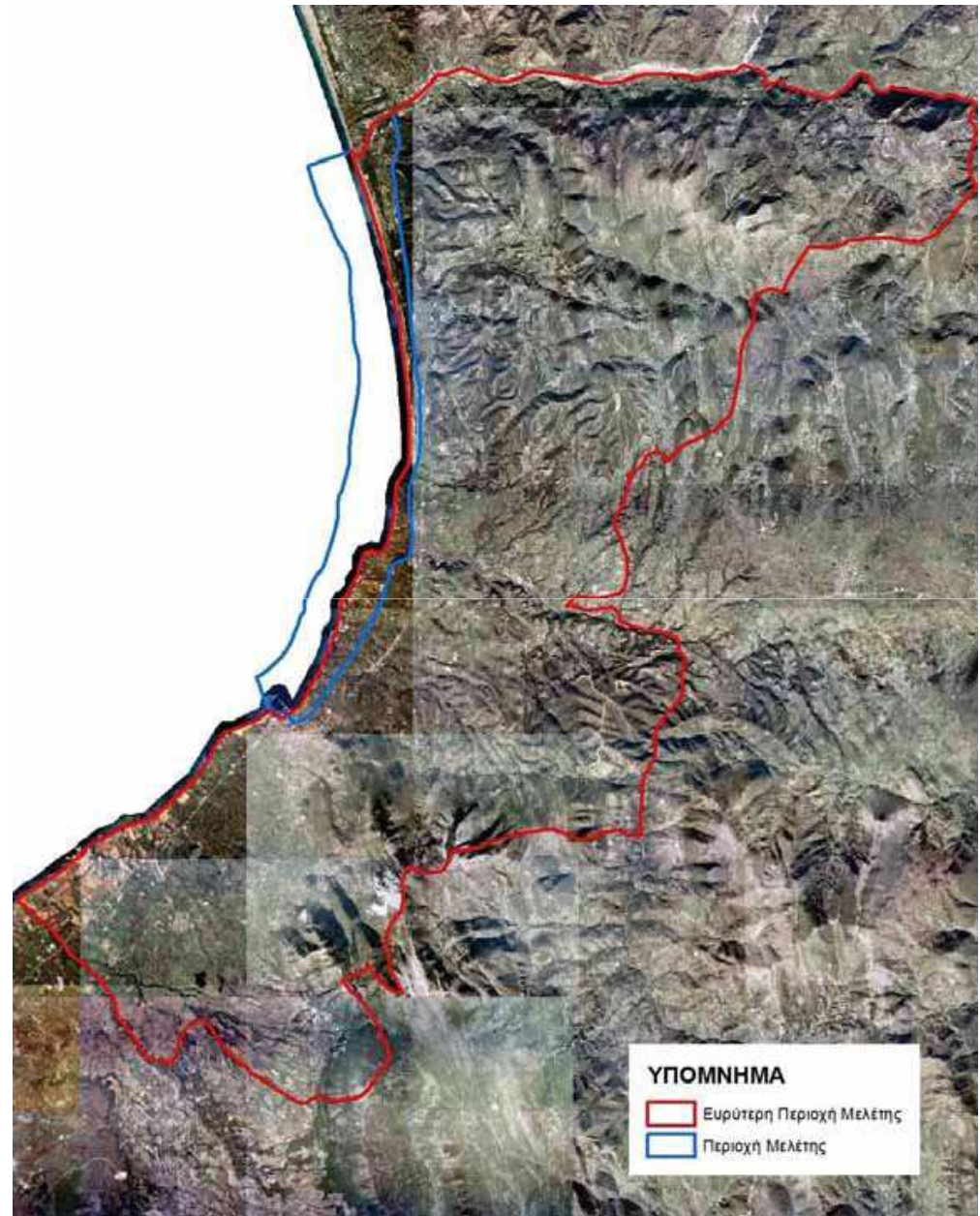
Σύμφωνα με το προτεινόμενο ΠΔ 2014 το σύνολο των περιοχών «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι–Κυπαρισσία)» και «GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία», οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και διαμορφώνουν ένα ενιαίο σύνολο με κοινά οικολογικά (βιοτικά και αβιοτικά) στοιχεία, που καταλαμβάνει ολόκληρο το κοίλο του Κυπαρισσιακού Κόλπου και την περιβάλλουσα παράκτια ζώνη, χαρακτηρίζονται ως Περιφερειακό Πάρκο κατά τις κείμενες διατάξεις. Εντός των ορίων του Περιφερειακού Πάρκου ορίζονται 4 ζώνες προστασίας : Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ), Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ), Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί (ΠΦΣ), Περιοχές Οικοανάπτυξης (ΠΟικ).

Όπως ορθά τονίζει η κριτική των τριών φορέων (WWF, Αρχέλων, MEDASSET) οι αρνητικές συνέπειες χαρακτηρισμού της περιοχής ως «Περιφερειακό» αντί για «Εθνικό Πάρκο» είναι σημαντικές και περιλαμβάνουν: α) την καταρχήν δυνατότητα να συμπεριληφθούν στην προστατευτέα περιοχή «οικιστικές ενότητες ως περιφερειακές ζώνες των προστατευτέων αντικειμένων, οι οποίες ορίζονται ως Περιοχές Οικοανάπτυξης» (ΠΟΙΚ) [άρθρο 19 παρ. 3.2 δ Ν. 1650/1986], β) την καταρχήν δυνατότητα χωροθέτησης Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) [άρθρο 19 παρ. 7 Ν. 1650/1986], γ) την καταρχήν δυνατότητα «εγκατάστασης σταθμών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μέσο για την προστασία του κλίματος (άρθρο 19 παρ. 8 Ν. 1650/1986), δ) την δυνατότητα αξιοποίησης δημόσιων ακινήτων (άρθρο 11 Ν. 3968/2011) με ιδιαίτερες χρήσεις γης, και πιθανή παραχώρηση παραλίας, ε) την χωροθέτηση μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων «τα οποία «δομούνται με όρους δόμησης κατοικίας» (άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 4279/2014). Οι συνέπειες αυτές δεν διερευνώνται στην ΕΠΜ. Ειδικά στην περίπτωση (α) όπως σημειώνεται και στις παρακάτω παρατηρήσεις μας, οι επιπτώσεις είναι σημαντικές.

Ο χαρακτηρισμός της περιοχής ως «Περιφερειακού Πάρκου» δεν αιτιολογείται από την ίδια την παρούσα ΕΠΜ. Αντίθετα, λόγω της «μεγάλης έκτασης» και της «εξέχουσας οικολογικής ή άλλης φυσικής σπουδαιότητας» της περιοχής που καλύπτει το Π.Δ., αιτιολογείται ο χαρακτηρισμός της ως Εθνικό Πάρκο.

Γ2. Η ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΗ

Οι ΕΠΜ 2011 και 2014 εστιάζουν στην απογραφή των 4 περιοχών προστασίας και των άλλων χρήσεων εντός του οριζόμενου ως Περιφερειακού Πάρκου, θεωρώντας τη σημερινή πραγματικότητα, που όπως οι ίδιες οι μελέτες αποδεικνύουν προέκυψε από αυθαίρετες επεμβάσεις και καταστροφές των οικοσυστημάτων, ως δεδομένη. Αλλά, όπως πάλι το θέτουν οι ΕΠΜ, τα οικοσυστήματα έχουν δυνατότητες ανάκτησης του ζωτικού χώρου που απώλεσαν, αποκατάστασης και ανόρθωσης. Μ' άλλα λόγια η περιοχή μπορεί ν' ανασυσταθεί οικολογικά όχι μόνο στα εναπομείναντα υπολείμματα των οικοτόπων αλλά ευρύτερα ώστε ν' ανακτήσει ενότητα και συνέχεια, εφ' όσον φυσικά απομακρυνθούν τόσο οι εύκολα αποσυρόμενες, εφ' όσον υπάρχει πολιτική και κοινωνική βούληση, σημερινές χρήσεις (διέλευση αυτοκινήτων, αυθαίρετες κατασκευές στις παραλίες, παράνομη θήρα και βόσκηση, κ.λπ.), όσο και παραγωγικές γεωργικές δραστηριότητες που φαίνονται αμετακίνητες αλλά μπορούν ν' αναπτυχθούν με μεγάλη άνεση σε χώρους της ευρύτερης περιοχής μελέτης, που για την ΠΕ Μεσσηνίας ορίζεται ήδη στους χάρτες της ΕΠΜ 2014.

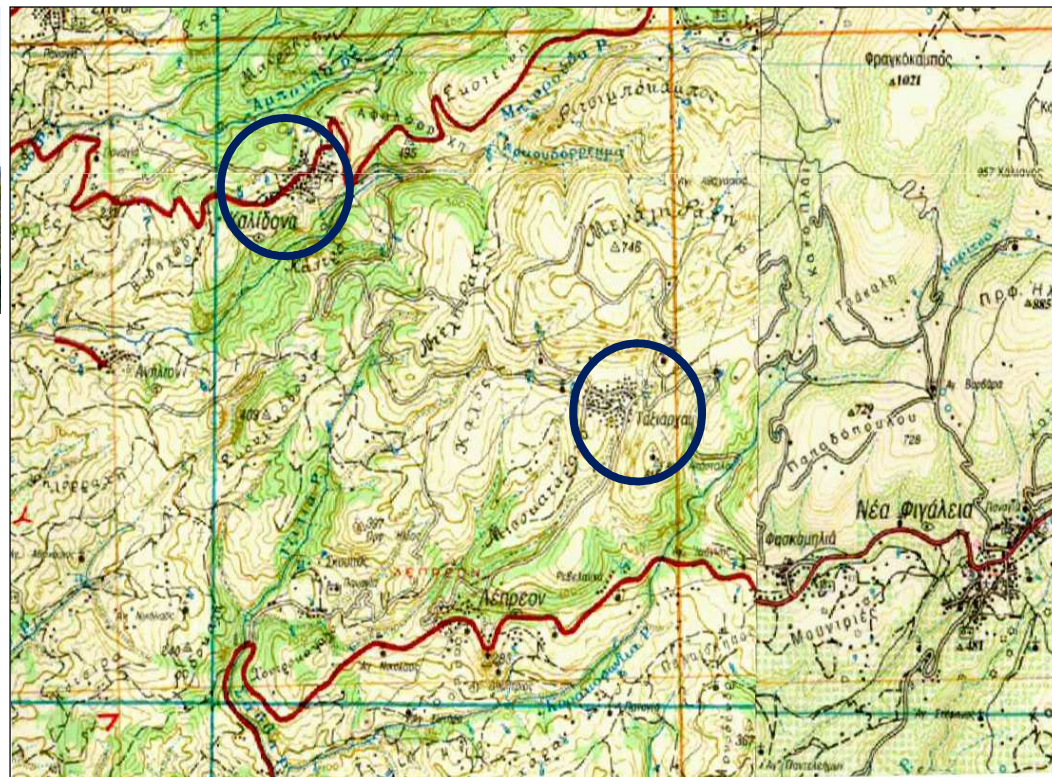
Άμεση και ευρύτερη περιοχή μελέτης

Εάν η περιοχή του Περιφερειακού Πάρκου σχεδιαστεί ως προς τον εαυτό της δεν υπάρχουν εύκολες οικολογικά λύσεις. Εάν η περιοχή που περιλαμβάνεται στο ΠΔ 2014 αντιμετωπιστεί, όπως και είναι, ως προστατευόμενη περιοχή εξαιρετικής οικολογικής αξίας και άρα ως φυσικός πόρος που μπορεί να αποδώσει και οικονομικά σε μια εναλλακτική προοπτική παραγωγικού μετασχηματισμού και κοινωνικής ανασυγκρότησης, τότε η διευρυμένη ζώνη Natura 2000 του Κυπαρισσιακού Κόλπου, μαζί με τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, τους οικισμούς, τα φυσικά και πολιτιστικά μνημεία της ευρύτερης ημιορεινής και ορεινής περιοχής, αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο στο οποίο κατανέμονται παραγωγικές χρήσεις και εναλλακτικές δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής όπως και κατοικία, στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης νέας παραγωγικής/κοινωνικής διαδικασίας.

Στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Αποκατάσταση – Επανάχρηση των δύο σχολικών κτιρίων σε Καλίδονα και Ταξιάρχες στο πλαίσιο ενός σχεδίου ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος σε επιλεγμένες συστάδες οικισμών του όρους Μίνθη, νομού Ηλείας», που εκπονήθηκε το 2008-2009 από διδάσκοντες και ερευνητές της Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ και επιστημονικά υπεύθυνη την υπογράφουσα, μελετήθηκε ένα σχέδιο εναλλακτικού πολιτισμικού και περιβαλλοντικού τουρισμού με κέντρο τα μουσεία Περιβάλλοντος (Καλίδονα) και Αρχιτεκτονικής (Άνω Ταξιάρχες) - στεγαζόμενα σε ιστορικά σχολεία - γύρω από τα οποία διαμορφώνονται διαδρομές που συνδέουν τους οικισμούς .

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ε.Μ.Π – ALPHA BANK Α. Ε. , 2008 – 2009
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΘΕΣΕΩΝ,
Επιστημονική υπεύθυνη : Ελένη Πορτάλιου

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΚΑΛΙΔΟΝΑ ΚΑΙ ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΕ
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΣΥΣΤΑΔΕΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΜΙΝΘΗ, ΝΟΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Πορτάλιου Ελένη, καθ.Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ
Μονεμβασίτου Αλεξάνδρα, καθ.Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ
Τσούρας Βασίλης, λέκτορας Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ
Σαρηγιάννη Ευγενία, αρχιτέκτων μηχανικός
Σβορώνου Ελένη, υπεύθυνη περιβαλ. εκπαίδευσης WWF
Κλειδωνάς Αλέξανδρος, αρχιτέκτων μηχανικός
Σαμαρίνης Πασχάλης, αρχιτέκτων μηχανικός,
Χατζηκωνσταντίνου Ευαγγελία, αρχιτέκτων μηχανικός
Εμμανουλοπούλου Ελένη, αρχιτέκτων μηχανικός
Παρασκευά Βιβή, γραμματειακή υποστήριξη

Η αποκατάσταση - επανάχρηση των δύο σχολικών κτιρίων στους οικισμούς Καλίδονα και Ταξιάρχες, που αποτελεί και το αντικείμενο της ερευνητικής αυτής εργασίας, μπορεί να συνδεθεί με τον στόχο της αναζωογόνησης των οικισμών της ορεινής Ηλείας, οι οποίοι στεφανώνουν το όρος Μίνθη. Η σύγχρονη λειτουργία των σχολείων διατυπώνεται σε σχέση με τη συγκρότηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανάδειξης της φύσης και της ιστορίας της περιβάλλουσας περιοχής των δύο οικισμών και, ταυτόχρονα, υποστηρίζει τη βιωσιμότητα ενός τέτοιου σχεδίου.

Ειδικότερα, το Κέντρο της Καλίδονας μπορεί να αναδείξει το φυσικό περιβάλλον ιστορικά, τις καταστροφές που υπέστη, καθώς και πολιτικές αποκατάστασης, ενώ το Κέντρο στους Ταξιάρχες μπορεί να προβάλλει την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των ορεινών οικισμών, καθώς ο οικισμός αυτός έχει κηρυχθεί ως σύνολο διατηρητέος (ΦΕΚ 594Δ, Π.Δ. 19.10/13.11.1978) και διαθέτει αξιόλογες τυπολογίες κτισμάτων σε μεγάλη έκταση. Ταυτόχρονα μπορεί να λειτουργήσει ως κέντρο υπόδειξης και υπόδειξης και ανάδειξης τρόπων αποκατάστασης της φυσιογνωμίας των οικισμών και των κτιρίων που καταστράφηκαν όχι μόνο από την πυρκαγιά αλλά, επίσης, από ασύμβατες με το πνεύμα του τόπου προσθήκες και νέες κατασκευές.

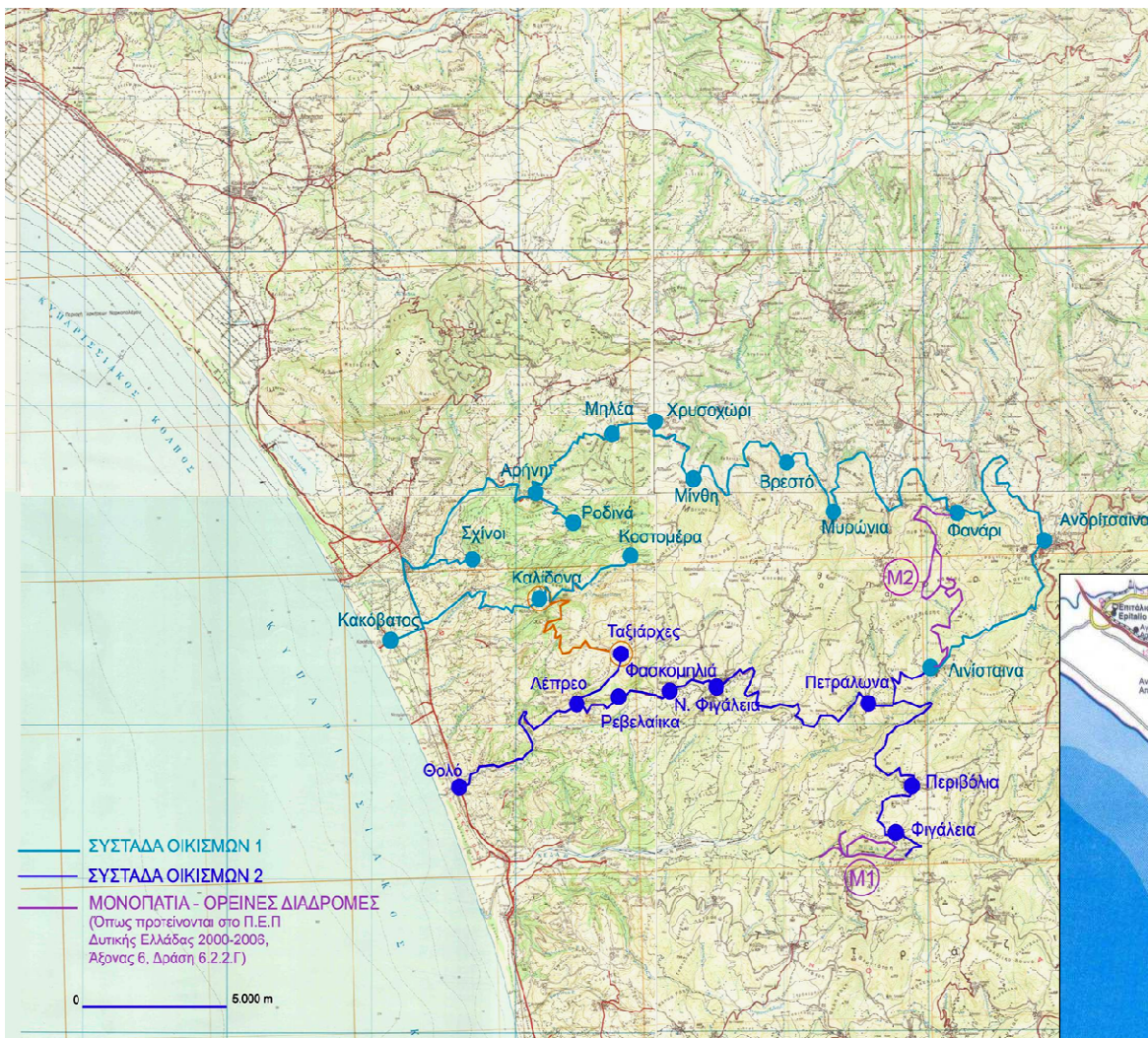

Καλίδονα

Ταξιάρχες

Η περιοχή μελέτης ορίζεται από το όρος Μίνθη και επιλεγμένες συστάδες οικισμών που στεφανώνουν το βουνό, σε ακτίνα προσβάσιμη από τα δυο κέντρα : τους οικισμούς Ταξιάρχες και Καλίδωνα.

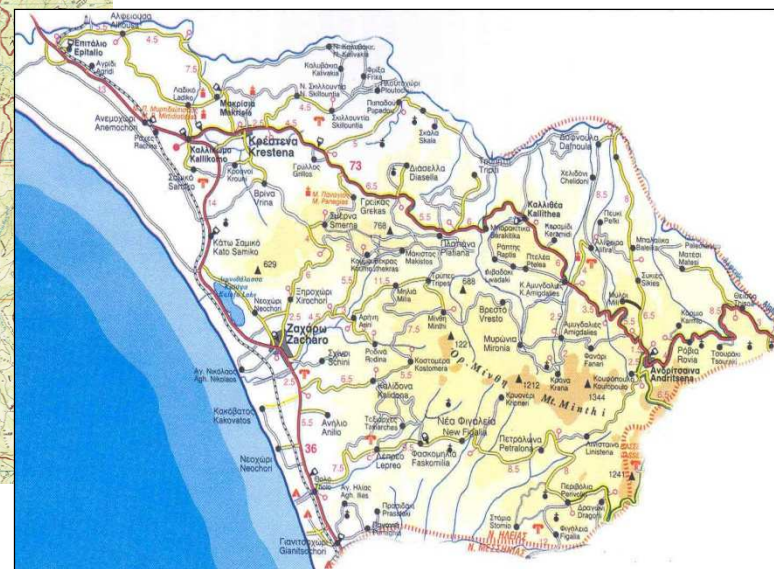

Συστάδα 1

- Κακόβατος, Καλίδωνα (Σάρενα), Κοστομέρα
- Κακόβατος, Σχίνοι, Ροδινά, Αρήνη, Μηλέα, Χρυσοχώρι, Μίνθη, Βρεστό, Μυρώνια, Φανάρι, Μονοπάτι M2, Λινίσταινα ή Φανάρι, (παρακάμπτοντας την Ανδρίτσαινα), Λινίσταινα

Συστάδα 2

- Θολό, Λέπρεο, Ταξιάρχες (Μοφκίτσα), Ρεβελαιϊκα, Φασκομηλιά, Ν. Φιγαλεία, Πετράλωνα, Λινίσταινα, Μονοπάτι M2, Φανάρι
- Πετράλωνα, Περιβόλια, Φιγαλεία, Μονοπάτι M1, Νέδα

Το Φυσικό Περιβάλλον

Η Ηλεία και ιδιαίτερα οι οικισμοί των δήμων Ζαχάρως και Φιγαλείας, στους οποίους κατά κύριο λόγο αναφέρεται η έρευνα, επλήγησαν σε εξαιρετικά μεγάλη έκταση από τις πυρκαγιές.

Συνολικά στην Πελοπόννησο επλήγησαν

Δάση και Φυτικές Εκτάσεις : 975.180 στρ.

Τεχνητές Επιφάνειες (οικισμοί, δρόμοι, γήπεδα, κ.λπ.) : 16.432 στρ.

Γεωργικές Καλλιέργειες: 781.043 στρ.

Σύνολο: 1.772.654 στρ.

Στην ορεινή Μίνθη πολύ μεγάλες εκτάσεις καμένου δάσους και καλλιεργειών εναλλάσσονται με νησίδες που διασώθηκαν.

Δορυφορική εικόνα της Πελοποννήσου, όπου με γκρι εμφανίζονται οι καμένες περιοχές και με κόκκινο τα δάση (WWF)

Το Οικιστικό Περιβάλλον

Το οικιστικό περιβάλλον, σε αντίθεση με το φυσικό, δεν υπέστη μεγάλες καταστροφές στις επιλεγμένες συστάδες οικισμών του όρους Μίνθη, αν και κήκαν υποδομές στήριξης της αγροτικής παραγωγής, όπως αποθήκες, ποιμνιστάσια και μερικές δεκάδες σπίτια.

Γενικά Χαρακτηριστικά Οικισμών

1. Η διαδοχή - δάσος, φαράγγι/ρεματιά, ελαιώνες/καλλιέργειες, οικισμοί, κήποι αποτελεί μια τυπική εικόνα της περιοχής μελέτης και μαρτυρεί την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης επί αιώνες.

Οι πυρκαγιές του 2007 έχουν τραυματίσει το φυσικό τοπίο και τη βιοποικιλότητά του. Η αναγέννηση/αποκατάσταση θα απαιτήσει πολύ χρόνο

2. Διαπιστώνεται συνεχής κατοίκηση από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα

Αρχαίο Λέπρεο

Αρχαία Φιγαλεία

Ν.Ταξιάρχων, Ταξιάρχες

Ν. Αγ. Γεωργίου, Λέπρεο

Βασιλική Κοιμήσεως Θεοτόκου, Ν. Φιγαλεία

Βρύση Καρνέση, Πετράλωνα

3. Ο αγροτοκτηνοτροφικός χαρακτήρας και η έλλειψη μεγάλων κέντρων χαρακτηρίζουν την Ηλεία από την προαιώνια

Πεζούλες καλλιέργειών

4. Οικισμοί, κτίσματα κατοικίες
 Δασοχώρια, με ευμετάβλητα όρια δάσους,
 καλλιερχειών, κτισμάτων

Δάσος
 καλλιέρχειες

Ταξιάρχες

Φιγαλεία

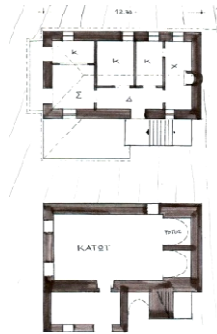

Καλίδονα

Βασικοί τύποι κατοικιών

Μακρονάρι

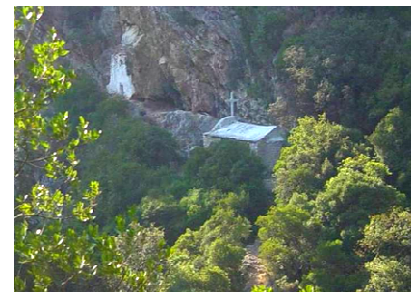

Δίπλα

5. Ιδιαίτερες μορφές βλάστησης εντός και εκτός οικισμών

Αμμοθίνες – κρινάκι της άμμου

Ποταμός Νέδα

ΚΑΛΙΔΟΝΑ (ΣΑΡΕΝΑ)

τ. Δήμος Ζαχάρως

Ορεινός οικισμός (υψόμετρο 340μ.), 160 κατοίκων -καταγράφονται από ΕΣΥΕ 250. Η γεωγραφική περιοχή του είναι πολύ μεγάλη. Εκτείνεται από τα ορεινά του όρους Μίνθη (Βουνούκα) μέχρι την περιοχή Κακόβατου, μόλις 2χλμ. από τη θάλασσα του Κυπαρισσιακού κόλπου.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΙΔΟΝΑΣ

Βόρεια όψη

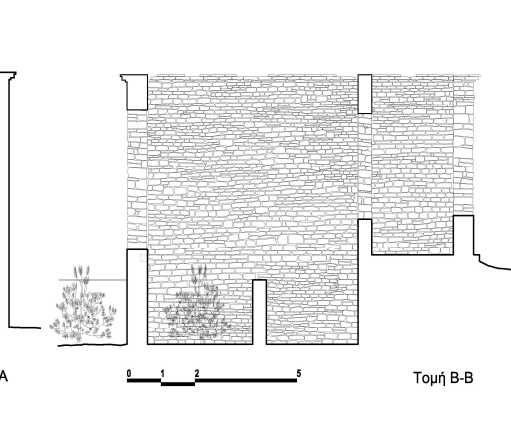
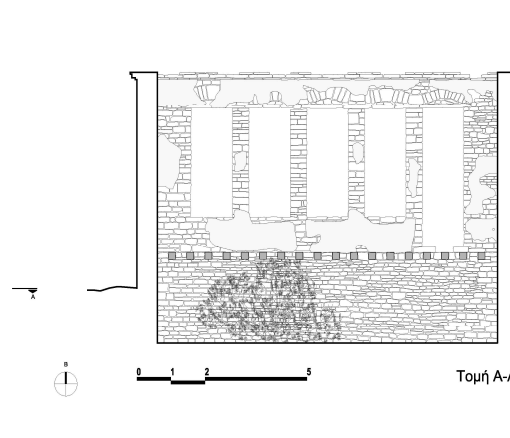
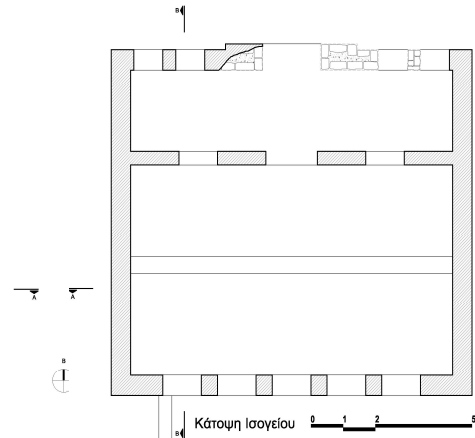
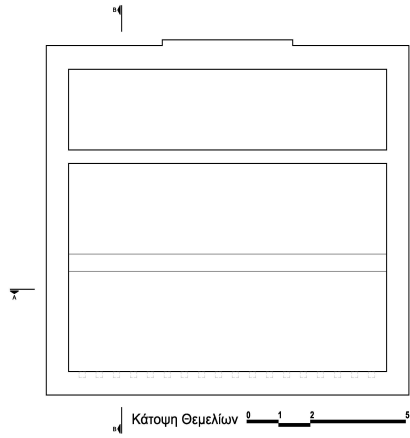
Δυτική όψη

Νότια όψη

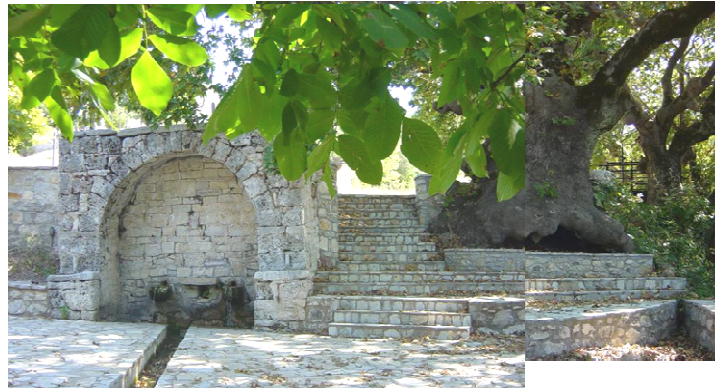
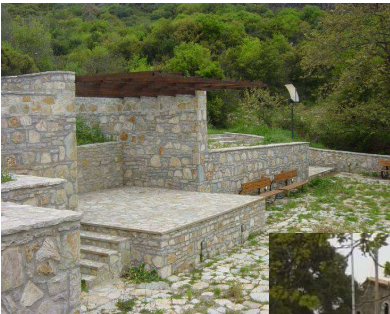
Βορειοανατολική όψη

ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ (ΜΟΦΚΙΤΣΑ)

τ. Δήμος Ζαχάρως

Ορεινός οικισμός (υψόμετρο 510μ.),
25 κατοίκων – καταγράφονται 65 από ΕΣΥΕ.
Βρίσκεται στις νότιες πλαγιές του όρους Μίνθη.

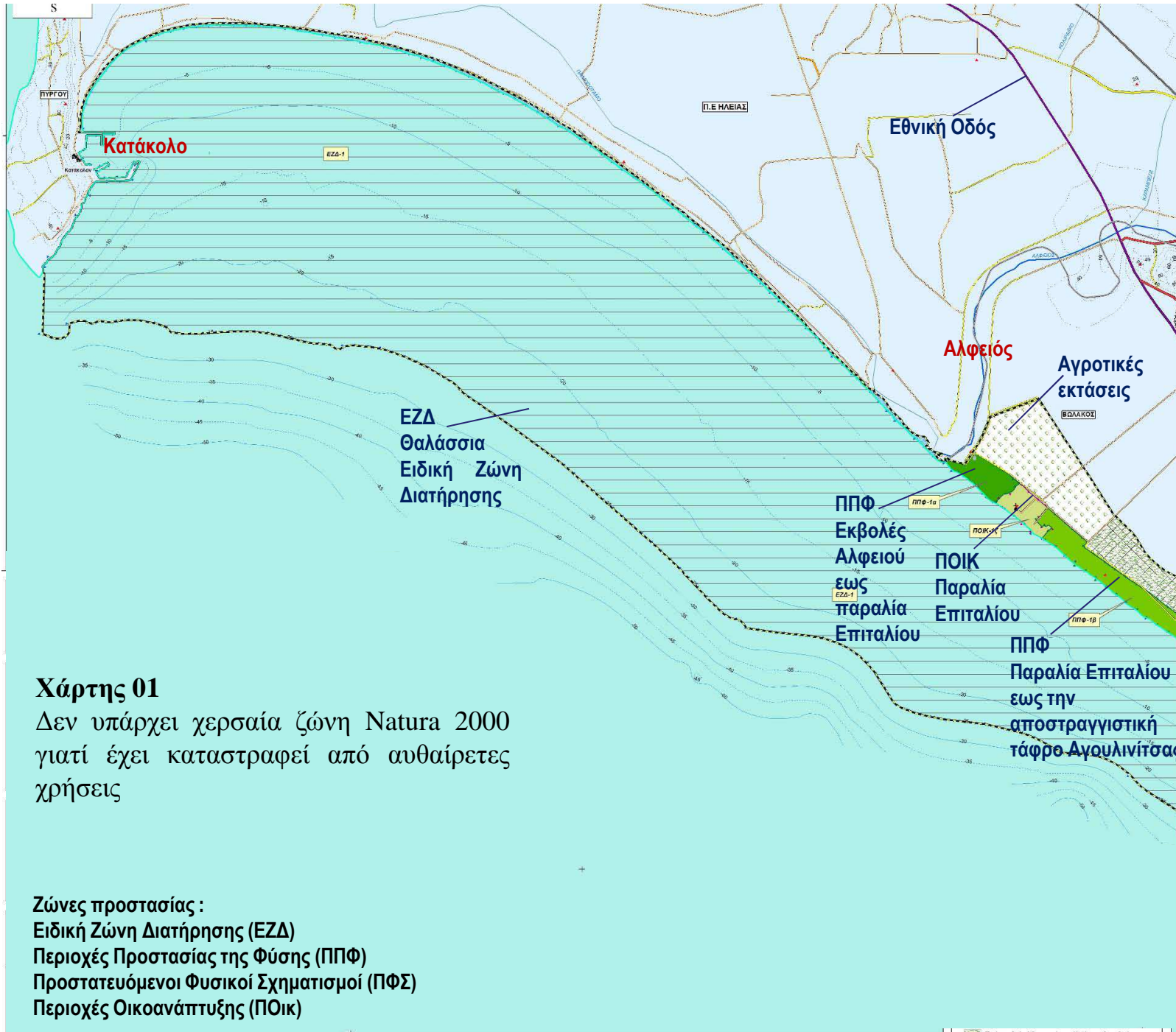
Όλη η ορεινή και ημιορεινή περιοχή της ΠΕ Ηλείας και ΠΕ Μεσσηνίας μπορεί να ενεργοποιηθεί αφού συνδεθεί - τουλάχιστον κατ' αρχήν συγκοινωνιακά - με τη διευρυμένη ζώνη Natura 2000 του Κυπαρισσιακού Κόλπου αντί να εγκαταλειφθούν οι μη παράλιοι οικισμοί και να καταστραφεί η παραλιακή ζώνη υψηλής οικολογικής αξίας. Πρέπει να σημειώσουμε ότι ο πρωτογενής τομέας παραγωγής, καθοριστικός για την ευημερία της περιοχής και της χώρας δεν μπορεί να χωροθετείται εκεί και ως έτυχε, καταστρέφοντας τις δυνατότητες ενός ενιαίου εναλλακτικού σχεδίου παραγωγικής ανασυγκρότησης/μετασχηματισμού, αφήνοντας αναξιοποίητες τις τεράστιες καλλιεργήσιμες εκτάσεις και τους βοσκότοπους των ημιορεινών και ορεινών περιοχών. Επίσης, η φερόμενη ως οικιστική ανάπτυξη δια των αυθαιρέτων (κυρίως) οικισμών δεν πρέπει να νομιμοποιηθεί ως οικοανάπτυξη. Η παραλιακή ζώνη είναι προ πολλού κορεσμένη. Αντίθετα, οι ημιορεινοί οικισμοί, σε απόσταση αναπνοής από τη θάλασσα, αλλά και οι ορεινοί με τα μνημεία και τα παραδοσιακά τμήματα, μπορούν να παραλάβουν μεγάλο αριθμό κατοίκων και επισκεπτών από το εσωτερικό της χώρας και το εξωτερικό.

Έξω από μια τέτοια προσέγγιση, που οδηγεί και στην κοινωνική ανασυγκρότηση, επιβίωση και ευημερία των περιοχών Ηλείας και Μεσσηνίας, δεν υπάρχει προοπτική : υπαρκτοί πόροι θα λιμνάζουν και πόροι ανυπολόγιστης αξίας θα καταστρέφονται.

Γ3. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην παρουσίαση και εν μέρει αξιολόγηση των οικολογικών στοιχείων που προκύπτουν από τις ΠΜΕ, η περιοχή του ΠΔ 2014 έχει δύο χαρακτηριστικά : από τη μία συγκεντρώνει ένα μεγάλο πλούτο οικοτόπων από εξαιρετικής έως επαρκούς αξίας, με σημαντικά ή/και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας και, από την άλλη, έχει υποστεί σοβαρούς τραυματισμούς από ασύμβατες αυθαίρετες χρήσεις και πυρκαγιές.

Το μωσαϊκό το οποίο εμφανίζεται στους 4 χάρτες του ΠΔ δεν οφείλεται σε εναλλαγές μικροκλίμακας αλλά σε καταρρεύσεις ή βλάβες των οικοσυστημάτων. Αλλά τα οικοσυστήματα δεν αποτελούν μουσειακά είδη τα οποία μπορούν να περιοριστούν σε εγκλωβισμένες μεταξύ πολλών χρήσεων περιοχές (αλήθεια ποιος θα ορίσει επί του εδάφους τα όρια και ποιος θα ελέγχει τη διείσδυση εντός των ορίων παρακείμενων χρήσεων;). Είναι προδιαγεγραμμένη η φθορά τους, ακόμα και αν το ΠΔ 2014 προέβλεπε στα χαρτιά απόλυτη προστασία, εάν δεν υπάρξει ένας μακροπρόθεσμος εναλλακτικός σχεδιασμός.

- Όρια Δήμων κατά Καλλικράτη
- Ακτογραμμή
- Υψομετρικές Καμπύλες (ανά 20 μ.)
- Υψομετρικές Καμπύλες (ανά 100 μ.)
- Υψοβαθείς Καμπύλες (ανά 5 μ.)
- Υψοβαθείς Καμπύλες (ανά 10 μ.)
- Ραμμές
- Ρέμα μόνιμης ροής
- Ρέμα παροδικής ροής
- Εθνική οδός
- Δρόμος δυο λυριδίων κυκλοφορίας
- Ασφαλτοστρωμένος δρόμος
- Δευτερεύων ασφαλτοδρόμος
- Ασφαλτοδρόμος οπισμών
- Δρόμος υπό ασφαλτοστρώση
- Κύριος χωματόδρομος
- Δευτερεύων χωματόδρομος
- Δευτερεύων χωμής κακής βατότητας
- Δευτερεύων χωμής 4x4
- Σιδηροδρομική γραμμή
- Οικισμοί
- Τριγωνομετρικά και Υψομετρικά Σημεία
- Εκκασοτάσι
- ⊕ Εκκλησία
- ⊕ Μοναστήρι (κατοικημένο)
- ⊕ Νεκροταφείο (με εκκλησία)

- Προτεινόμενες Ζώνες Προστασίας του «Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα, Θινών Κυπαρισσίας και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατάκολο έως την Κυπαρισσία»**
- ΕΖΔ-1: Θαλάσσια Ειδική Ζώνη Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας
  - ΠΠΦ-1: Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη Αλφειού - Νέδος
  - ΠΠΦ-1α: Ειδικές Αλφειού έως παραλία Πεταίου
  - ΠΠΦ-1β: Παραλία Επιταλίου έως την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας
  - ΠΠΦ-1γ: Αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας έως και τέλος των καταβροχυστικών πετρωμάτων
  - ΠΠΦ-1δ: Παραλίαις αμμοθίνες παράκτιας NATURA του Καϊάφα βόρεια έως κατάληξη Ύδατων
  - ΠΠΦ-1ε: Πλαγιές - νότια ορία NATURA του Καϊάφα (κατάληξη)
  - ΠΠΦ-1ζ: Νότια ορία NATURA του Καϊάφα έως ειδική παραλία Νέδος
  - ΠΠΦ-2: Σταθεροποιημένες θίνες με δασική βλάστηση
  - ΠΠΦ-2α: Τμήμα δασικής βλάστησης στο βόρειο οριο του NATURA του Καϊάφα
  - ΠΠΦ-2β: Βραχίονο πεικοκόσας
  - ΠΠΦ-2γ: Παραλία πεικοκόσας κοινοκαρπίας και χαλκοπού πευκός στη Κόβα
  - ΠΠΦ-2δ: Πευκοδάσος με καλαμιές αρωματική βάλανος και αειθαλής βλάστηση
  - ΠΠΦ-2ε: Άσπρες πευκοδάσους νότιας της λίμνης Καϊάφα
  - ΠΠΦ-3: Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη Νέδος - Κυπαρισσίας
  - ΠΠΦ-3α: Παραλίαις αμμοθίνες από τις εκβολές της Νέδος έως το οριο Μπράβου
  - ΠΠΦ-3β: Παραλίαις αμμοθίνες, βραχίονες ακτής και παραλίες από το ρέμα Πετραίου έως την Κυπαρισσία
  - ΠΠΦ-4: Σταθεροποιημένες θίνες και εκτάσεις με δασική βλάστηση
  - ΠΠΦ-4α: Σταθεροποιημένες θίνες με λυριδίων ερπύλλια της παράκτιας θύλας
  - ΠΠΦ-4β: Σταθεροποιημένες θίνες κοινοκαρπίας και χαλκοπού πευκός στην περιοχή Βουναί
  - ΠΠΦ-4γ: Πευκοδάση χαλκοπού πευκός και κοινοκαρπίας από Ελαία έως Αγινιάνη
  - ΠΠΦ-4δ: Διαπίστευση με λυριδίων ερπύλλια στο λόφο Βουναί
  - ΠΠΦ-4ε: Θαλάσσιες - θύλακες παράκτιων πετρωμάτων
  - ΠΠΦ-5: Τμήμα με σημινάκια και βραχίονες ορθοπλαγιές και δασική ενδιαιτήματα
  - ΠΠΦ-5α: Λυριδικά πευκοδάσους, αρωματικών και αμμοθίνες απόβραχιας της λίμνης Καϊάφα
  - ΠΠΦ-5β: Δάσος χαλκοπού πευκός της δυτικής ακτής της λίμνης Καϊάφα
  - ΠΠΦ-5γ: Λίμνη Καϊάφα
  - ΠΠΦ-5δ: Εσωτερικές εκτάσεις που περιβάλλουν τη λίμνη Καϊάφα με υγρά λιβάδια, τεύματα και αμμοθίνες αποβραχιας
  - ΠΠΦ-5ε: Πλαγιές Λόφου Λαπιθά
  - ΠΠΦ-6: Παράκτια βραχίονες εκτάσεις Καϊάφα - Αγουλινίτσας
  - ΠΠΦ-6α: Καλαμιές
  - ΠΠΦ-6β: Εκτάσεις ρεγμένης παραγωγικότητας με υγρασιακή χαρακτήρα με θαλασσινή βλάστηση
  - ΠΠΦ-6γ: Ελαία ρεγμένης παραγωγικότητας με σημινάκια τεύματα φυσικής βλάστησης
  - ΠΠΦ-5: Παραποτάμια Ενδιαιτήματα
  - ΠΠΦ-6α: Παραποτάμια οικιστήρια και εκβολές Πεταίου Νέδος
  - ΠΠΦ-6β: Παραποτάμια οικιστήρια και εκβολές Πεταίου Αρδιακού (Γαρσινά)
  - ΠΟΙΚ-1: Παραλία Επιταλίου και Αγ. Νικόλαου
  - ΠΟΙΚ-1α: Παραλία Αγ. Νικόλαου
  - ΠΟΙΚ-2: Νησί της Αγ. Αικατερίνης
  - ΠΟΙΚ-3: Ιαματική πηγή Καϊάφα
  - ΠΟΙΚ-4: Ανάστικες εκτάσεις & ιδιοκτησίες μεταξύ

Χάρτης 01

Δεν υπάρχει χερσαία ζώνη Natura 2000 γιατί έχει καταστραφεί από αυθαίρετες χρήσεις

- Ζώνες προστασίας:
- Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)
- Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)
- Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί (ΠΦΣ)
- Περιοχές Οικονομικής Ανάπτυξης (ΠΟΙΚ)

ΠΠΦ
εκβολές Αλφειού
εως
παράλια
Επιταλίου

ΠΟΙΚ παράλια
Επιταλίου

ΕΖΔ
Θαλάσσια Ειδική
Ζώνη Διατήρησης

Αγροτικές εκτάσεις

πρώην βαλτώδες

ΠΠΦ παράλια Επιταλίου
εως την αποστραγγιστική
τάφρο Αγουλινίτσας

ΠΦΣ Εδάφη χαμηλής
παραγωγικότητας

ΠΠΦ
Αποστραγγιστική
Τάφρος Αγουλινίτσας

ΠΠΦ Δασική βλάστηση

ΠΠΦ Βοσκόμοιο
πευκοδάσος

ΠΠΦ
Παράκτιες
αμμοθίνες

ΠΠΦ Παράκτιο πευκοδάσος
κουκουναριάς και χαλεπιού
πεύκης του Καϊάφα

ΠΠΦ Παράκτιες αμμοθίνες

ΠΠΣ Καλαμιώνας

ΠΦΣ Μωσαϊκό πευκοδάσος

ΠΦΣ Δάσος χαλεπιού
πεύκης

ΠΟΙΚ Νησί Αγ. Αικατερίνης

Αγροτικές εκτάσεις

ΠΦΣ εδάφη χαμηλής παραγωγικότητας με υδροτοπικά χαρακτηριστικά και θαμνώδη βλάστηση

ΠΠΦ Πευκοδάσος
με καλαμιώνες,
αρμυρίκια, βάλτους

ΠΦΣ Σπηλιές
και βραχώδεις
εκτάσεις

ΠΦΣ
όρος
Λαπίθα

ΠΟΙΚ
ιαματική
πηγή

ΠΦΣ
Υγρά
Λιβάδια

ΠΦΣ
Λίμνη

Χάρτης 02

Είναι σαφές ότι οι αγροτικές εκτάσεις κατέλαβαν το προηγούμενο υδροτοπικό έδαφος και έχουν αφήσει ελεύθερα τμήματα ΠΦΣ. Ο τεμαχισμός των δασικών εκτάσεων που διαδέχονταν τις παράκτιες αμμοθίνες, η συρρίκνωση κατά το μήκος του πευκοδάσους με καλαμιώνες, αρμυρίκια, βάλτους και του παράκτιου πευκοδάσους κουκουναριάς και χαλεπιού πεύκης Καϊάφα προέκυψαν επειδή τμήματα δάσους μετατράπηκαν σε δασική βλάστηση, βοσκόμοιο πευκοδάσος ή καταγράφονται στο χάρτη με τον απροσδιόριστο οικολογικό χαρακτηρισμό Παράλια Επιταλίου.

Ζώνες προστασίας :

Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)

Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)

Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί (ΠΦΣ)

Περιοχές Οικονομικής Ανάπτυξης (ΠΟΙΚ)

Χάρτης 03

Για την ευρύτερη περιοχή Καϊάφα έχει γίνει ειδική αποτίμηση. Οι παράκτιες αμμοθίνες και το δάσος του Καϊάφα διακόπτονται από την παραλία Αγίου Νικολάου και ακολουθεί όλη η παραλιακή έκταση μέχρι Νέδα με τον χαρακτηρισμό νότια όρια Natura 2000 στην οποία εφάπτονται υπολείμματα λοχμών πευκοδάσους.

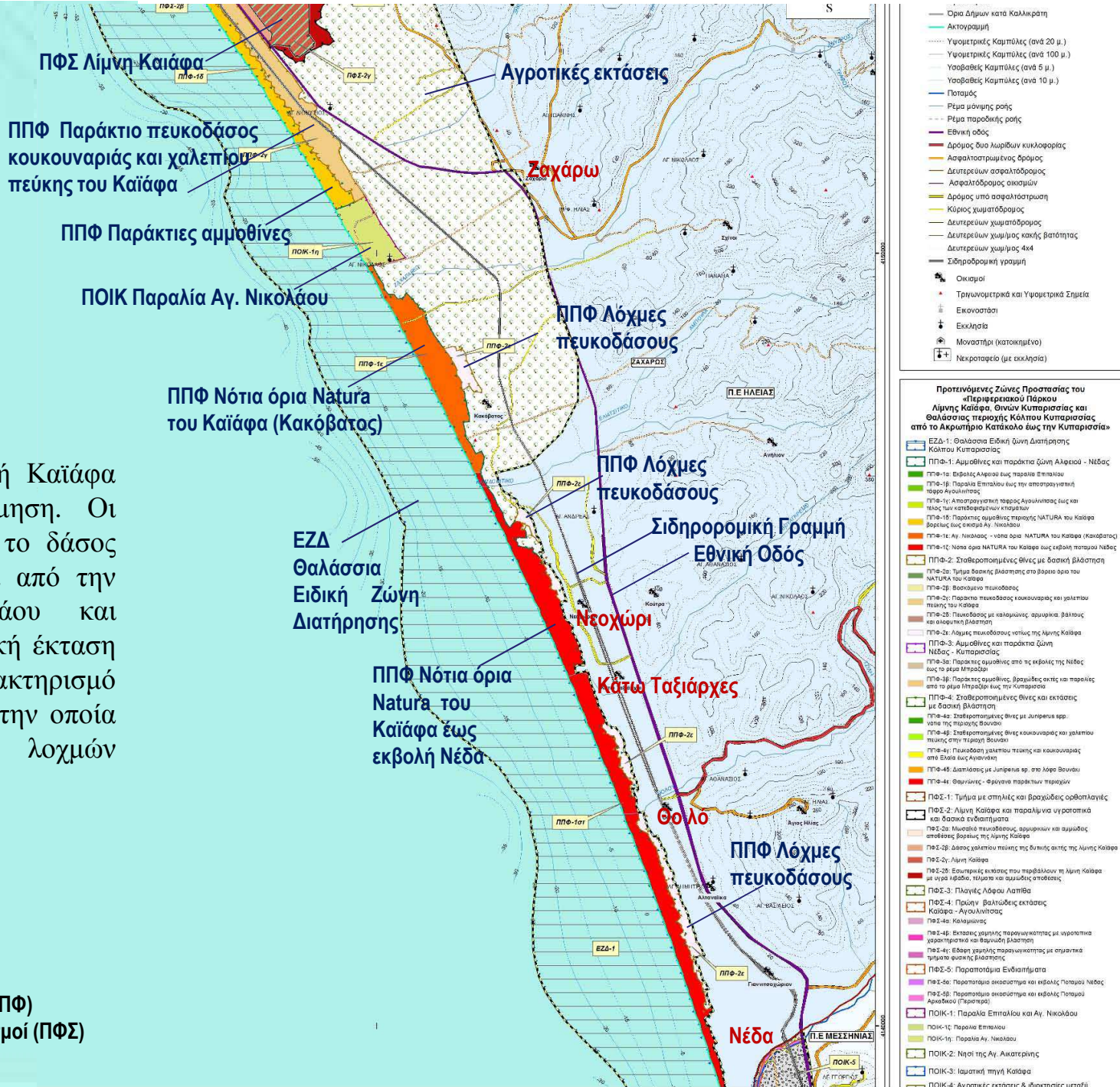
Ζώνες προστασίας :

Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)

Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)

Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί (ΠΦΣ)

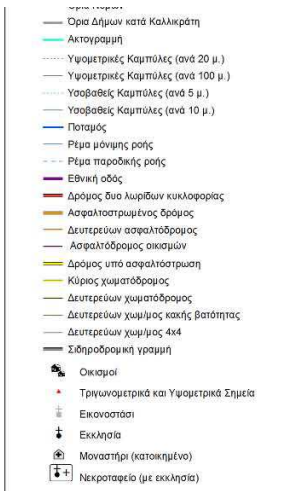
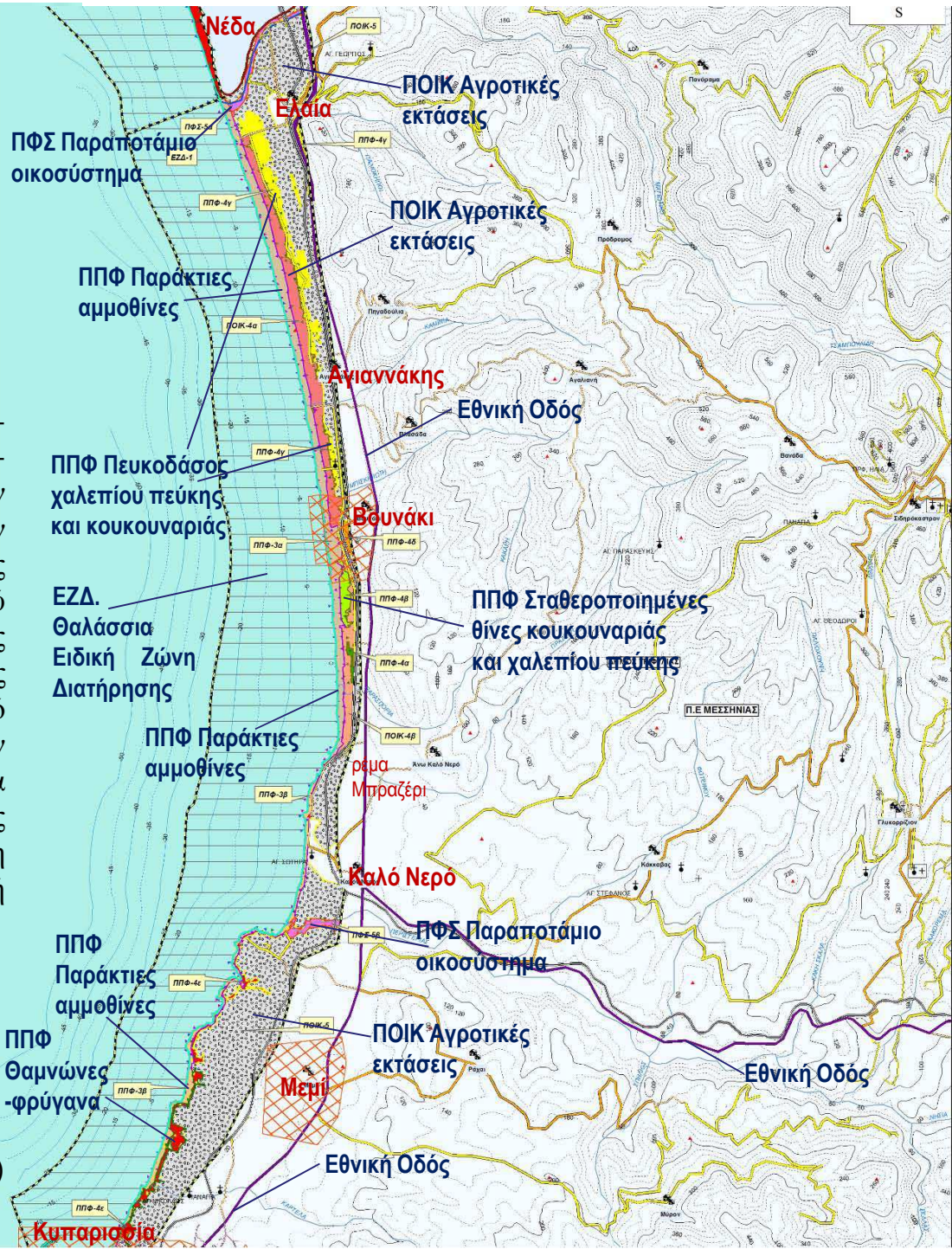
Περιοχές Οικονομικής Ανάπτυξης (ΠΟΙΚ)

Χάρτης 04

Στην ενότητα αυτή εμφανίζονται σαφέστατα οι κατάπατήσεις/αλλοιώσεις οικοτόπων με πιο χαρακτηριστική την εμφύτευση μιας φερόμενης ως αγροτικής έκτασης μεταξύ πευκοδάσους χαλεπίου πεύκης και αμμοθινών από Ελαία έως Βουνάκι. Αλλά και από Καλό Νερό έως Κυπαρισσία δεν έχουν μείνει παρά υπολείμματα οικοτόπων μέσα στις αγροτικές εκτάσεις ενώ ολόκληρη η ζώνη προτείνεται ως Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ.

Ζώνες προστασίας :
 Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)
 Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)
 Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί (ΠΦΣ)
 Περιοχές Οικοανάπτυξης (ΠΟικ)

Προτεινόμενες Ζώνες Προστασίας του «Περιφερειακού Πάρκου «Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊθήφα, Θινών Κυπαρισσίας και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας από το Ακρωτήριο Κατόλο έως την Κυπαρισσία» Κόλπου Κυπαρισσίας

Γ4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΔ 2014

Το ΠΔ 2014 όχι μόνο δεν προβλέπει απόλυτη προστασία αλλά εμφυτεύει οικιστικές χρήσεις κι εκεί που δεν υπάρχουν, νομιμοποιώντας τους ήδη αυθαίρετους οικιστές και δημιουργώντας σίγουρα νέους. Κατ' αρχήν όσοι οικισμοί του Κυπαρισσιακού Κόλπου δεν είναι οριοθετημένοι πρέπει να οριοθετηθούν και ν' απαγορευτεί στην περιοχή που ορίζεται ως Περιφερειακό Πάρκο η εκτός σχεδίου δόμηση και η δόμηση στους αρχαιολογικούς χώρους (ΠΑΡΧΒ) στους οποίους το ΠΔ 2014 επιτρέπει την ανέγερση κατοικιών και επισκευή/αλλαγές υφιστάμενων κτιρίων.

Σε μια πιο συγκεκριμένη κριτική/αντίθεση ως προς τις προτάσεις χρήσεων του ΠΔ 2014 εντοπίζονται τα παρακάτω σημεία.

- Απαγορεύεται η κίνηση τροχοφόρων εκτός των υφιστάμενων δρόμων, αλλά επιτρέπεται σε ιδιωτικές εκτάσεις για νόμιμες παραγωγικές δραστηριότητες. Η θέση αυτή σημαίνει ότι μπορεί να παραμείνουν όλοι οι παρανόμως ανοιγμένοι δρόμοι κάθε είδους, που δημιουργούν, σύμφωνα με τις ΕΠΜ, διασπάσεις και καταστροφές στα οικοσυστήματα. Όσο για την πρόσβαση στις καλλιέργειες αυτή θα πρέπει να διευθετηθεί μέσα από κοινόχρηστες, απολύτως απαραίτητες, προσβάσεις.
- Σχετικά με την αμμοληψία και χαλικοληψία, που, κατ' αρχήν απαγορεύονται, η εξαίρεση για λόγους δημοσίου συμφέροντος μπορεί να επιτρέψει μεγάλο αριθμό παραβιάσεων.
- Σχετικά με την απαγόρευση της θήρας, που στην πραγματικότητα επιτρέπεται σχεδόν παντού, θα πρέπει ν' απαγορευτεί σε όλη τη ζώνη Natura 2000 και λοιπές εκτάσεις της περιοχής μελέτης, καθώς τα είδη πανίδας διαβιώνουν και στις 4 ζώνες προστασίας του οριζόμενου ως Περιφερειακού Πάρκου και κινδυνεύουν ήδη από τη διατάραξη και ασυνέχεια των οικοσυστημάτων.
- Η *Caretta-caretta* προστατεύεται με την απαγόρευση ενεργειών και δραστηριοτήτων επί της ζώνης του αιγιαλού που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην αναπαραγωγική της δραστηριότητα, αλλά οι ειδικότερες ρυθμίσεις που ακολουθούν περιορίζουν δραστικά αυτή την προστασία.

- Η κάθε είδους δόμηση απαγορεύεται για να επιτραπεί με την επιφύλαξη των επιμέρους ρυθμίσεων που ακολουθούν σε όλη την έκταση της περιοχής ως η κύρια «αναπτυξιακή» χρήση (βλέπε παρακάτω).
- Σχετικά με την επιτρεπόμενη βόσκηση στις Περιοχές Προστασίας της Φύσης, οι εκτάσεις είναι μικρές και δεν θα λύσουν προβλήματα βόσκησης - υπάρχουν κατάλληλες μεγάλες εκτάσεις στα ημιορεινά και ορεινά - ενώ θα ανοίξουν τον δρόμο σε αυθαιρεσίες.
- Παραχώρηση - επινοικίαση ακτής δεν θα πρέπει να γίνεται για τις ακτές ωτοκίας της *Caretta-caretta*.
- Σχετικά με τις ειδικές ρυθμίσεις για τις Παραλίες Καλού Νερού και Κυπαρισσίας εντός της ΠΠΦ-3β δεν είναι δεκτή η εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας λυμάτων όπως και η επιπλέον δόμηση και οι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων.
- Σχετικά με τα ταχύπλοα σκάφη αναψυχής ακόμα και ο ορισμός του Περιφερειακού Πάρκου δεν συνάδει με τη χρήση τους. Δημιουργούν προβλήματα στους υποθαλάσσιους οικοτόπους, και τη χελώνα *Caretta-caretta* και δεν πρέπει να επιτρέπονται. Είναι εξίσου προσοδοφόρα δραστηριότητα και στη λογική του εναλλακτικού τουρισμού η βόλτα στη θάλασσα με χειροκίνητα μικρής ταχύτητας μέσα.
- Η ελεύθερη από ομπρέλες και ξαπλώστρες ζώνη 5 μ. για την ωτοκία της *Caretta-caretta* δεν επαρκεί. Η θέση ν' απομακρύνονται οι παραπάνω κινητές εγκαταστάσεις τη νύχτα, υποθέτει ότι τα σημεία ωτοκίας θα συμβιώνουν αρμονικά την ημέρα με τον κινητό εξοπλισμό και τους χρήστες του (!).
- Οι επιτρεπόμενες χρήσεις στην ευρύτερη περιοχή του Καϊάφα (**ΠΟΙΚ-2 Νησί Αγίας Αικατερίνης και ΠΟΙΚ-3 Ιαματική πηγή Καϊάφα**) είναι καταστροφικές για τα οικοσυστήματα, όπως έχει ήδη αναφερθεί αναλυτικά, και εκτός οδηγιών και συνθηκών προστασίας τους. Η περιοχή εξαιρετικού φυσικού κάλλους και μεγάλης βιοποικιλότητας θα εκφυλιστεί οριστικά, γι' αυτό και δεν πρέπει να προστεθεί σε όλη την ευρύτερη περιοχή της λίμνης καμμία νέα χρήση.

- Οι επιτρεπόμενες χρήσεις στην **Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ 1 : Παραλία Επιταλίου και Αγίου Νικολάου** είναι παράδειγμα προς αποφυγήν. Ακόμα και σε περιοχές σημαντικής οικολογικής αξίας, επιδιώκεται η ανάπτυξη δια της οικοδομής, επανέρχεται το πιο παρωχημένο πρότυπο ανάπτυξης που πρόσφατα, με αφορμή το ν/σχέδιο για τις ακτές, τόσο επικρίθηκε και οδήγησε στην απόσυρση του ν/σχεδίου. Είναι εκτός λογικής προστασίας και ορισμού του Περιφερειακού Πάρκου να επιτρέπονται : παραθεριστική κατοικία, κατοικία, αναψυκτήρια, πολιτιστικά κτίρια, χώροι στάθμευσης.
- Για την **ΠΟικ Αγροτικές εκτάσεις και ιδιοκτησίες μεταξύ των ΠΠΦ**, πάλι κι εδώ στόχος είναι να γίνουν κτίρια (αγροτικές κατοικίες, ξενώνες, κάμπινγκ, και άλλες κατασκευές). Επίσης, επιτρέπονται βιοτεχνικές χρήσεις λες και δεν μπορούν αυτές ν' αναπτυχθούν εντός των νόμιμων οικισμών και των χιλιάδων ανενεργών κτιρίων. Σε κάθε περίπτωση, η βιολογική γεωργία που αναφέρεται ως εξαίρεση θα πρέπει ν' αντικαταστήσει τη συμβατική σήμερα παραγωγή, η οποία ρυπαίνει τα εδάφη, τα νερά και τη θάλασσα. Η βιολογική αγροτική παραγωγή (γεωργία, κτηνοτροφία) μπορεί να αποτελέσει για την ευρύτερη περιοχή μελέτης τον βασικό τομέα ενός εναλλακτικού σχεδίου παραγωγικού μετασχηματισμού και κοινωνικής ανασυγκρότησης, βιώσιμο οικολογικά και με υψηλή προστιθέμενη αξία (παράδειγμα Ανάβρας).
- Ειδικές ρυθμίσεις προτείνονται για την **Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟΙΚ-4α «Αγροτικές εκτάσεις και ιδιοκτησίες» μεταξύ των ΠΠΦ από Νέδα εως Βουνάκι** (ιδιοκτησίες Παππά), όπου στις επιτρεπόμενες χρήσεις των ΠΟικ Αγροτικές εκτάσεις και ιδιοκτησίες μεταξύ των ΠΠΦ προστίθενται χρήσεις παραθεριστικής κατοικίας, κατοικίας, αναψυκτηρίων, πολιτιστικών κέντρων, κτιρίων κοινωφελών ιδρυμάτων, κ.λπ. Προφανώς πριμοδοτείται συγκεκριμένος «επενδυτής».

Τίθεται το ερώτημα. Είναι αντικείμενο του συγκεκριμένου ΠΔ που προέκυψε από την ανάγκη προστασίας των οικοσυστημάτων της περιοχής τα οποία σταδιακά εξαφανίζονται λόγω των αυθαίρετων χρήσεων, να προτείνει/επιτρέπει οικιστική ανάπτυξη; Να ορίζει όρους δόμησης και κατάτμησης της γης ; Ο χειρισμός της αυθαίρετης δόμησης είναι αντικείμενο των ειδικών για το περιβάλλον επιστημόνων ή πολεοδόμων και χωροτακτών; Δεν υπάρχει θέμα οριοθέτησης των αυθαίρετων οικιστικών τμημάτων ή/και κατεδάφισης αυτών που εμποδίζουν την ανασύσταση της περιοχής Natura 2000 και λοιπών προτεινόμενων εκτάσεων ; Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ το ΠΔ δεν κάνει αναφορές στις πηγές ρύπανσης και σε κατευθύνσεις περιορισμού τους, σπεύδει να πολεοδομήσει τμήματα της περιοχής.

Εν κατακλείδι, το ΠΔ αναπαράγει όλες τις παθογένειες που κατάστρεψαν μέχρι σήμερα- και όχι μόνο στην περιοχή μελέτης - τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τους φυσικούς πόρους της υπαίθρου. Επιχειρεί να συμβιβάσει την ανάπτυξη δια της οικοδομικής δραστηριότητας, νομιμοποιώντας την αυθαίρετη δόμηση και προσθέτοντας νέα νόμιμη, με τη διατήρηση αποσπασμάτων φυσικών σχηματισμών, περιοχών προστασίας της φύσης και οικοτόπων, και φυσικά δεν το καταφέρνει.

Το πιθανότερο είναι ότι στην πράξη όλα τα αναφερόμενα μέτρα προστασίας θα μείνουν στα χαρτιά - καθώς δεν θα συσταθεί σύντομα διαχειριστική αρχή για να τα εφαρμόσει και δεν θα γίνονται έλεγχοι -η αυθαίρετη χρήση, υποβάθμιση και καταστροφή της περιοχής θα συνεχιστούν, ενώ θα μπορούν να κτίζουν με τον νόμο επίδοξοι «επενδυτές», που φωτογραφίζονται ήδη στην ΠΕ Μεσσηνίας και στον Καϊάφα, αλλά και πολλοί άλλοι που κερδίζουν πρόσκαιρα, εξαντλώντας δημόσια αγαθά και βασικές προϋποθέσεις παραγωγικής/κοινωνικής ανασυγκρότησης της χώρας.

Προφανώς είναι αναγκαίο ένα ΠΔ προστασίας όχι όμως για να τηρηθούν τα προσχήματα και να δοθούν προσωρινές απαντήσεις στην ΕΕ, αλλά για ν' αποτελέσει βάση μιας νέας περιόδου αποκατάστασης/ανασύστασης της περιοχής σε άμεση σχέση με την ευρύτερη ημιορεινή και ορεινή περιβάλλουσα.